АГУУЕХЭ СОВЕТ АРАДТА—

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

[К]СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[…]мнай 1921 оной […]нин 21-һээ гарана | № 110 (13905) | 1975 оной майн 11, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

ИЛАЛТЫН 30 ЖЭЛЭЙ БАЯРАЙ ОЙ ТҮРҮҮ ҮЗЭЛ БОДОЛТО БҮХЫ ХҮНҮҮДЭЙ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР БОЛОН ТЭМДЭГЛЭГДЭБЭ

ИЛАГША БА ЗОХЕОН БАЙГУУЛАГША АРАДТА АЛДАР СОЛО!

[А]РАДУУДТА, ПАРЛАМЕНТНУУДТА [Б]ОЛОН ПРАВИТЕЛЬСТВАНУУДТА

[…] түүхэдэ эгээл шуһата, эгээл [...] ехэтэ дайн 30 жэлэй саада тээ [...] байна. Агуу һүрөөтэ асарһ[ан ...] нэгэн болохо энэ дайнда фа[шизм ...] милитаризмые илаһан ушар [...] хуби заяанда айхабтар [...] дабаан болоһон байна.

[...] сүлөөдэ дуратай арадуудай сэдь[хэлдэ ...] дайн омогорхол болон гашуу[далай ...] мэдэрэлые хэтэ мүнхэ[...] юм.

[...] омогорхолой мэдэрэл үлөө[...], фашизмын, расизм болон [...] хара туг доро бүхэли ара[д...] боолшолго асарһан хүсэнүүд [...] бута сохигдоһон байгаа бшуу. [...] мэдэрэл яахадаа байгааб [...] илалта хэлэшэгүй ехэ сэн[...] юм. Энэ илалта туйлахын [...] олон миллион эрэшүүл, эхэнэр [...] үхибүүд ами наһаяа алдаһан, мүн [...] һандаргалта хэгдэһэн, олон [...] үтырүүлэгдэһэн байна.

[...] хоролтын хэмжээн аргагүй [...] гашуудалнай хэмжээлэшэ[гүй]. Теэд тэдэ бүгэдэ дэмы та[...]гүй юм.

[Гитле]ровскэ Германи болон милита[...] арминуудтай тулалдаһан [...] солдадууд, партиза[...] эсэргүүсэлтын тэмсэлшэд, под[польщик]-антифашистнууд, тылдэ илал[та ...]һэн хүнүүд—эдэ бүгэдэнэр [...] ами наһаяа гамнаагүй, [...] Эхэ оронние, һайхан зорилго[...] өөрынгөө гэр, өөрынгөө бүлые [...] тулада бэеэ гамнаагүй юм. [...] фашизм болон милитаризмые [...] усадхажа, дайнай муу [...] үзэгдэлнүүдһээ хүн түрэлтэ[...] сүлөөлхые хүсэһэн байгаа. [...] агуухэ тулалдаанда оролсохо [...] бэхи, үнэн зүб, демократическа [...] тогтоохые найдадаг, хүсэ[...] тэдэнэрэй баатар габьяа[...] оролдолгонь үрэ дүнгөөр тү[...] айхабтар ехэ хубилалтануудые [...] байна. Агуухэ удха шанартай [...] болон политическэ ехэ хуби[...] болоо. Мүн хүн түрэлтэнэй [...] дэлхэйн дайе зайсуулха [...] арга боломжо түүхэдэ түрүү[...] болоһон юм.

[...] хоёрдохи дайнай дүүрэһээр [...] ой — онсо ой юм. Бидэнэр [...] шэнэ, урданайхиһаа һайн бай[...] тэмдэглэжэ байнабди. Гитлеров[скэ Гер]манида эсэргүү нүхэсэлдэ оро[...] эрмэлзэһэн үндэр ехэ [...] бэелүүлхэ тээшэ Европо бо[...] бүхы дээрээ бодотоор ойр[...] ёһоной харилсаанай, бүрин [...] хүсэ хэрэглэлгэһээ арсалгын [...] гүрэнүүдэй хоорондын ха[...] улам батаар тогтожо байна. [...] тээшэ абаашаһан зам хатуу [...] байгаа. Бүхы 30 жэлэй турша[...] хэсүү, үсэд шанга тэмсэл [...] Энэ тэмсэл мүнөөшье дүүрэ[...]

[...] дайн» хэдэн олон арбан [...] туршада эб найрамдалай хэрэгые һаатуулаа. Булимтархы, хархис бүлэгүүд хүсэ хэрэглэн, дэлхэй дээрэ өөрынгөө гурим тогтоохо, арадуудай аша туһада болон социальна дэбжэлтэдэ үндэһөөрөө зүришэжэ байгаа гурим тогтоохые һэдэһэн байна. Энэ хадаа эрдэм ухаанай эгээл шэнэ туйлалтануудые хэрэглэн, үзэгдөө дуулдаагүй ехээр, түргэнөөр буу зэбсэг бүтээлгые үүсхэжэ, шэнэ һандаралта дайн сэрэг тээшэ дэлхэйе нэгэнтэ бэшэ дүтэлүүлһэн байна.

Үнгэрһэн 30 жэлэй туршада али нэгэн оронууд, харин заримдаа дэлхэйн бүхэли хубинуудшье шуһаар улайржа, сэрэгэй ябуулгануудай газар болгогдодог байһан, тэндэ олон миллион хүнүүд ами наһаяа алдаһан гэжэ бидэнэр мартаха эрхэгүйбди. Бүри мүнөөдэршье араб болон бусад оронуудай арадууд үнэн зүб эб найрамдалай, бэеэ даанхай байдал болон эрхэ сүлөөгэй байдалда хүгжэлтынгөө замые өөһэдөө тодорхойлхо арга боломжотой байхын тулада олон ушарта гартаа буу барин, хархис хүсэнүүдтэй шэрүүн шанга тэмсэл хэхэ баатай болодог.

Гэхэтэй хамта социалис гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгоор, эб найрамдалые үнэн сэдьхэлһээ хүсэжэ, тэрэнэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэн бүхы хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгоор дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр үхэлтэ ракетно-ядерна буу зэбсэг хэрэглэгдээгүй юм. Юумые зүбөөр ойлгодог баруунай зарим политическэ бүлэгүүдшье энэ талаар яһала шухала үүргэ дүүргэээ.

Агуухэ Илалтын 30 жэлэй ойдо совет арад, Коммунис парти, СССР-эй Верховно Совет болон Советскэ правительство «хүйтэн дайнай» аюулта политикые хэтэдэнь һүнөөхые, бусад арадууд болон гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ оролсолго болюулхые, хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан ерээдүйдэ этигэхэ найдаха байдал тогтоохо, дэлхэй дээрэ бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хангаха хэрэгтэ хүсэлэл оролдолгоёо зорюулхые бүхы оронуудай дэлхэйн арадуудые, бүхы оронуудай парламентнууд болон правительствануудые уряална.

Аяар 30 жэлэй туршада хүн түрэлтэн дэлхэйн дайе үзэнгүй байна. Энэ эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй агуухэ туйлалта мүн. Энээнэй удха шанарые арадууд улам гүнзэгыгөөр ухаагаараа ойлгодог болонхой.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ һүүлэй жэлнүүдэйхидэл тиимэ ехэ юумэн хэзээшье хэгдээгүй юм. Социалис гүрэнүүдэй эб найрамдалда дуратай шууд сэхэ политикын ашаар, бүхы оронуудай демократическа хүсэнүүдэй эдэбхитэй ябуулгануудай ашаар, тэрэшэлэн «хүйтэн дайнай» үргэлжэлэлэй аюулые ойлгоһон правительствануудай зүб бодолгын ашаар уласхоорондын оршондохи байдал үндэһөөрөө хубилаа.

Уласхоорондын түгшүүрил һуларуулгые тодорхойлжо байгаа түүхэтэ хэлсээнүүд баталагдаа. Ядерна дай зайсуулха тухай, стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха тухай дэлхэйн эгээл томо хоёр гүрэн болохо СССР США хоёрой хоорондо баталагдаһан хэлсээн эн-со удха шанартай юм. СССР болон Франциин хоорондо, СССР болон ФРГ-гэй хоорондо, бусад социалис оронууд болон ФРГ-гэй хоорондо шухала договор болон хэлсээнүүд баталагданхай, мүн Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээн хүсэндөө оронхой. Буу зэбсэг галзуу түргэнөөр бүтээлгые хизаарлаха замда түрүүшын алхамууд хэгдээ. Бии байгаа уласхоорондын зүришэлдөөнүүдые эбэй аргаар гуримшуулха арга замууд бэдэрэгдэнэ.

Хилэнүүд ойроо хүртэшэгүй байха, арсалдаата асуудалнууд хэлсээгээр шиидхэгдэхэ, байд гээд лэ зүбшэлгэнүүд болохо, удаан сагай экономическа холбоо харилсаан тогтоогдохо, эрдэм ухаан болон соёл культурын туйлалтануудые андалдажа байха гэһээ гол ёһонууд элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо улам ехээр батажан тогтожо байна.

Европын түүхэдэ урдань хэзээшье үзэгдөөгүй үйлэ хэрэг болохо гүрэнүүдэй ниитэевропын зүблөөн дүүрэхэ ойртожо байна. Европо түби хадаа дэлхэйн хоёр дайнай орьёлһон гол газар, мүн хэдэн зуун жэлэй туршада эгээл аюултай уласхоорондын зүришэлдөөнүүдэй үүсхэл гарадаг газар байһан юм. Тус зүблөөнэй амжалта, тэрэнэй һанамжа заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ Европын ажабайдалда шэнэ үе шата нээжэ, эб найрамдалай болон ухаан бодолой һайхан зорилгонуудай илаһые харуулха юм. Харин энэнь бүхы дэлхэй дээрэ уласхоорондын харилсаанай хүгжэлтэдэ һайн нүлөө үзүүлхэ.

Колониальна ёһоор сэхэ эзэрхэн зонхилхо ябадал дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ гол түлэб усадхагдаа. Харин энэ зонхилолго хадаа урдань айхабтар шахарлуу шанга байдалай эшэ үндэһэн, дарлагданги арадуудай национально-сүлөөрэлгын зэбсэгтэ тэмсэлэй хуулита шалтагаан хододоо байһан юм. Һүүлшын колониальна империи бологшо Португалиин империи һандаран һалаа.

Эдэ бүхы шухала хубилалтанууд хадаа эб найрамдал болон дэбжэлтэ тээшэ эрмэлзэжэ байгаа арадуудай хүсэл зоригой бэелэл мүн. Гүрэнүүдэй хоорондо болодог дайнуудые болюулха гээшэ бүтэшэгүй хооһон бодол бэшэ, харин бодото дээрээ туйлагдамаар, яһала бэелүүлмээр зорилго мүн гэжэ тэдэ хубилалтанууд харуулна. Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршолгын гол ёһонуудай үндэһөөр уласхоорондын харилсаануудые гүнзэгы ехээр хубилгаха хэрэг эхилээ. Энэ саашадаа үргэлжэлүүлэгдэжэ түгэсхэгдэхэ ёһотой. Энэниие туйлахые ами наһаяа алдагшадай дурасхаал болон мүнөө мэндэ ажаһуугшадай амин шухала аша туһа эринэ.

(Эхин. Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

В. И. ЛЕНИНЭЙ МАВЗОЛЕЙН, МЭДЭГДЭЭГҮЙ СОЛДАДАЙ ХУУРЭЙ ДЭРГЭДЭ ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

Майн 9-дэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойн үдэр нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев гэгшэд В. И. Ленинэй мавзолейдэ ерэжэ, КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ венок табяа.

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Кремлиин ханын дэргэдэхи Мэдэгдээгүй солдадай хуур тээшэ ошобо. Московско гарнизоной частьнууд эндэ жагсаагдаһан байгаа. Мүнхын галай дэргэдэ гранит плита дээрэ нигэжэ һиилэгдэнхэй: «Шинии нэрэ мэдэгдээгүй, баатаршалгашни буурашагүй мүнхэ».

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Мэдэгдээгүй солдадай хуурта дүтэлэн ошобо. Шаналал гашуудалай һүр жабхаланта аялга хүгжэм доро эдэнэр венок табяа. Улаан лентэ дээрэнь нигэжэ бэшээтэй: «Социалис Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө байлдаануудта унагшадта. КПСС-эй ЦК-һаа, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ».

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, Министрнүүдэй Соведһээ, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдһээ, Москвагай ба Московско областиин ажалшадһаа веногууд В. И. Ленинэй мавзолейн дэргэдэ, Мэдэгдээгүй солдадай хуур дээрэ табигдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: венок табилгын үе.

ТАСС-ай фотохронико.

[...]ЭДНҮҮДЭЙ КРЕМЛИИН ОРДОН СОО [У]УЛЗАЛГА БОЛОБО

[КПСС-]эй Центральна Ко[митедэй], СССР-эй Верховно [Соведэй] Президиум болон [...] Министрнүүдэй [...] Эсэгэ ороноо хамгаал[гын А]гуухэ дайнда совет [арадай] туйлаһан Илалтын [30 жэлэй] ойн һайндэрөөр [...]уулан, майн 9-дэ [...]дэй Кремлиин ор[дон соо] уулзалга хэбэ.

[...]: Л. И. Брежнев, [Ю. В. А]ндропов, А. А. Греч[ко, В. В.] Гришин, А. А. [Громыко], А. П. Кириленко, [А. Н. К]осыгин, Ф. Д. Ку[лаков, А.] Я. Пельше, Н. В. [Подгорны]й, Д. С. Полянский, [М. А. С]услов, П. Н. Деми[чев, Б.] Н. Пономарев, М. С. [Соломен]цев, В. И. Долгих, [И. В. Кап]итонов, К. Ф. Ка[тушев, мүн] КПСС-эй ЦК-гай [...] болон гэшүүдтэ [...], КПСС-эй [...] шалгалтын ко[миссиин] гэшүүд, партиин [...], сэрэгэй элитэ [...] Эсэгэ ороноо хам[гаалгын] Агуухэ дайнай бо[...]лай ветеранууд, [Совет] Союзай Геройнууд, [Социалис] Ажалай Герой[нууд ...] солын гурбан [...]дентой хүнүүд, эр[дэм] болон соёл культ[уран] ажал ябуулагшад, [...]ынтын түлөөлэгшэд, ороной промышленность болон хүдөө ажахын түрүүшүүл энэ уулзалгада байгаа.

Социалис оронуудай партийно-правительственна делегацинуудай гэшүүд, гитлеровскэ Германида эсэргүү нүхэсэлдэ хабаадаһан оронуудай делегацинууд, сэрэгэй делегацинууд, гадаадын бусад айлшад энэ уулзалгада байлсаба. СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэнүүдые толгойлогшонор мүн эндэ байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный уулзалгын үедэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Н. В. ПОДГОРНЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Хүндэтэ гадаадын айлшад!

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар фашизмые дараһанай Илалтын 30 жэлэй агуухэ һайндэрөөр таанарые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Энэ гайхамшаг ой бүхы оронуудта, бүхы түбинүүд дээрэ тэмдэглэгдэжэ байна. Агуухэ илалта туйлагшадта — совет арад болон тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, гитлеровскэ Германида эсэргүү нүхэсэлдэ ороһон бусад оронуудай арадууд болон арминуудта, арадай-сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй, Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй сэрэгшэдтэ, партизануудта, тэрэшэлэн фашизмда эсэргүү буһалгаануудта хабаадагшадта хандан, түрүү хүн түрэлтэн тэдэниие айхабтар гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр хүндэлжэ байһанаа ёһолон мэдүүлнэ.

Хүниие энхэрэн хайрлалгын, эб найрамдал болон дэбжэлтын һайхан зорилгонуудые үнэхөөрөө өөгшөөн һанадаг бүхы хүнүүд харата муухай тахал бологшо фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ бодоһон байна. Илахабди гэжэ хизаарлашагүйгөөр этигэдэг байгаабди, тиигээд илаабди!

Энэ алдарта ойе манай орондо, Москвада һайндэрлэлгэ зүрхэ сэдьхэлдэ мартагдашагүйгөөр хадуугдаба. Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани, манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн тодо хурса, сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэ сээжэдэмнай удаан мартагдахагүй. Улаан талмай дээрэ залуушуулай хэһэн һүртэ жагсаал һүлдэ тэмдэгэй гүнзэгы удхатай байгаа. Эндэ, буурал сагаан Кремлиин ханын дэргэдэ, үетэнүүдэй таһаршагүй холбоое харуулан, дайшалхы болон ажалай баатаршалгаар илалта туйлаһан ветеранууд ба амгалан байдалда үндыһэн залуушуулай түлөөлэгшэнэр уулзаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет хүнүүдэй туйлаһан жэшээлэшэгүй баатаршалга бүгэдэндэ мэдэрэгдэнхэй. Манай шэн габьяата сэрэгшэд, хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци, эрэгтэй, эмэгтэйшүүл, залуушуул болон үбгэд хүгшэд — үтэлһэн залуугүй бүхы арад зомнай социализмын туйлалтануудые, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалха тэмсэлдэ бодоһон байна. Совет хүнүүдэй эгэршэгүй хатуу эрэлхэг зориг, баатаршалга болон шэн габьяагай ашаар, фронт болон тылэй таһаршагүй бата холбоотой байһанай ашаар үзэн ядагдадаг дайсан бута сохигдожо, дайн илалтаар түгэсэһэн бэлэй. Баатар арадай, герой арадай, илагша арадай алдар соло эгүүридэ мүнхэ!

(Эхин. Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

СОВЕТ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ДЕЛЕГАЦИНУУДАЙ ТОЛГОЙЛОГШОНОРТОЙ УУЛЗАБА

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, майн 9-дэ Кремль соо болоһон уулзалгын үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, М. А. Суслов, А. А. Громыко социалис оронуудай партийно-правительственна делегацинуудай толгойлогшонортой: Болгариин Арадай Республикаһаа — Пенчо Кубадинскитай, Венгриин Арадай Республикаһаа — Иштван Шарлоштай, Вьетнамай Демократическа Республикаһаа — Нгуен Зуй Циньтэй, Германиин Демократическа Республикаһаа — Гюнтер Миттагтай, Корейн Арадай-Демократическа Республикаһаа — Со Чертэй, Кубын Республикаһаа — Армандо Харт Давалостой, Монголой Арадай Республикаһаа — Жамбын Батмунхтай, Польшын Арадай Республикаһаа — Владислав Кручегтай, Румыниин Социалис Республикаһаа — Пауль Никулеску-Мизилтэй, Чехословакиин Социалис Республикаһаа — Иозиф Кемпнытэй, Югославиин Социалис Федеративна Республикаһаа — Лазар Колишевскитэй хөөрэлдэһэн байна.

Делегацинуудай толгойлогшонорто совет хүтэлбэрилэгшэдые, бүхы совет арадые Агуухэ Илалтын һайндэрөөр халуунаар амаршалба.

Совет хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө зүгһөө аха дүү партинуудай, гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, социалис ороной арадуудта амаршалгануудые хүргөө.

(ТАСС).

СОВЕТ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ВЕЛИКОБРИТАНИИН, США-гай, ФРАНЦИИН ДЕЛЕГАЦИНУУДАЙ ТОЛГОЙЛОГШОНОРТОЙ УУЛЗАА

Майн 9-дэ Кремль соо болоһон уулзалгын үеэр нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. П. Косыгин, М. А. Суслов, А. А. Громыко Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадахаяа ерэһэн, гитлеровскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү коалицида хабаадаһан оронуудай делегацинуудай толгойлогшонортой: Великобританиин — лорд Маунтбэттентэй, США-гай А. Гарримантай, Франциин — генерал П. Бийодтой хөөрэлдэһэн байна.

Делегацинуудай толгойлогшонор совет хүтэлбэрилэгшэдые Илалтын һайндэрөөр амаршалаад, гүрэнүүдэйнгээ ба правительствануудайнгаа толгойлогшонорһоо амаршалганууды хүргэбэ.

Илалтын үдэрые һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаһанайнь түлөө совет хүтэлбэрилэгшэд Великобританиин, США гай, Франциин түлөөлэгшэдтэ баяр баясхалан хүргөөд, өөһэдынгөө зүгһөө королева Елизавета II дугаарта, Премьер-Министр Г. Вильсондэ, Президент Дж. Форддо, Президент В. Жискар д'Эстэндэ амаршалгануудые дамжуулаа. (ТАСС).

ЯРУУНЫНХИДАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭБДИ

ЗОРИЛГОМНАЙ—ЗУУН КИЛОГРАММ

Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгэ хадаа манай ажахын гол һалбари болодог юм. Нютагай эрхэ байдал, сагай уларилшье энээндэ тааруу зохид байдаг. Тиихэдэ совхозой хүдэлмэришэд, тэдэнэй түрэлхид эртэ урда сагһаа хойшо адууһа мал харууһалдаг ажалтай байгаа.

Юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада адууһа малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар горитойхон алхам хэгдэһэн байна. Совхозой малшад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, мяха бэ һү абалгые дээшэлүүлхэ, шанарыень һайжаруулха талаар нилээд ехэ ажал хэбэ. Жэшээнь, табан жэлэй туршала мяха үйлэдбэрилхэ түсэб 81,1 процент, тэрэнние гүрэндэ худалдаха даабари 79 процент дүүргэгдэө. Наймадахи табан жэлэй түрүүшын дүрбэн жэлэйхитэй сасуулжа харахада, мяха худалдалга хоёр дахин ехэ болоо. 1971—1974 онуудта һү ба нооһо худалдаха, бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошоруулха түсэбтэ даабари үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгые тусхай шэглэлтэй болгохо, ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ, бусад тэжээл бэлэдхэдэг болохо талаар һүүлэй жэлнүүдтэ ажахыдамнай ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Имагтал тэрэнэй ашаар мяха, һү үйлэдбэрилгэ, гүрэндэ худалдалга үлүүлэн дүүргэгдэнэ. 1971 онойхитой сасуулжа харахада, гүрэндэ тушаагдадаг эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүр 55 килограммаар ехэ болоһон юм. Мяханай комбинадта тушаагдаһан бүхы малай 90 гаран процентнь тарган сэгнэлтэтэйгээр абтана. Үнеэн бүридэ абажа хараха болоо һаа, 1974 ондо 267 килограмм мяхан абтаһан байна. Һүүлэй дүрбэн жэл соо манай совхоз хамтадаа 4000 гаран үхэр мяханай комбинадта тушаагаа. Тэдэнэй 122 толгойнь 400 килограммһаа дээшэ, 350 гаран толгойнь 350 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэйгээр абтаа. Ехэ шэгнүүртэй мал тушааһанайнгаа түлөө дүрбэн жэл соо 106,5 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаабди. Энэмнай үшөөл бага гэжэ һанагдана.

Һүүлэй хэдэн жэлэй ажалай дүршэл хаража үзэхэдэ, гүрэндэ тушаагдадаг бүхы мяханай 75—80 процентнь зунай бэлшээриин үедэ абтадаг байна. Тиимэһээ адууһа малаа зунай бэлшээриин үедэ һайнаар харууһалха асуудалда совхозой дирекци болон партийна комитет, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд гол анхаралаа табидаг юм.

Зунай бэлшээриин хаһа манай нютагта 100 гаран үдэр соо — июниин нэгэнһээ сентябриин 10—15 болотор үргэлжэлнэ. Энэ үе соо үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1000 граммһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ зорилго табидаг заншалтайбди. Тэды шэнээн нэмэлтэ мяхан абтадагшье юм.

1973 ондо манай совхозой малшад зунай бэлшээриин 100 хоногой үдэр бүри үхэрэй шэгнүүрые дунда зэргээр 1000 граммаар нэмээгээһэн. Тиихэдэ мал бэлшээн таргалуулдаг арбан гүүртын малшад үдэр бүри 1100 граммһаа дээшэ нэмэлтэ шэгнүүр абаһан юм. 1974 оной зун үхэрэй шэгнүүр үдэртөө 966 граммаар нэмээгдээ, 9 малшан 1000 граммһаа дээшэ шэгнүүр абаһан байгаа. Мал адуулагшад Хандан Лупсанданзанович Цыренов, Жамьян Дэржиевич Дымбрылов, Цырен Мункуевич Базаржапов, Ринчин-Доржо Дымбуевич Найданов, Гомбо Бадмаевич Дамбаев болон бусад нёдондо жэл ажалай һайн амжалтатай гараһан байна. Манай совхоздо имагтал зунай сагта хямда сэнтэй мяхан абтадаг юм. Жэшээнь, нэгэ центнер нэмэлтэ мяханай өөрын үнэ сэн 70—74 түхэриг болодог.

Байгша оной зунай үедэ малай бэлшээри зүбөөр эмхидхэжэ, һайнаар таргалуулха талаар Яруунын совхозой малшад Хандалга баталан абаһан байна. Тэрэнниень КПСС-эй Буряадай обком, республикын Министрнүүдэй Совет һайшаажа, хэблэлдэ тунхаглагдаа. Яруунын совхозой малшадай энэ Хандалгые манай ажахынхид зүбшэн хэлсэхэ зуураа, нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэжэ байна. Манай совхоз бүхы малаа майн түрүүшын хахадта зуһаландаань оруулдаг заншалтай болонхой. Мүнөө энэ хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байна.

Энэ зундаа 2700-гаад залуу мал наһаараа, эрэ эмээрээ илгагдаад, 21 гүүртэ болгогдон хубаарилагдаад, холын тунга ногоотой бэлшээридэ гаргагдахань. Тэдэнэй толгой бүриин шэгнүүр мүнөө дунда зэргээр 213 килограмм болоно. Тиихэдэ 820 толгой эбэртэ бодо мал тусхай 5 гүүртэ болгогдоод, дүршэл ехэтэй малшадта даалгагдажа, эгээл һайн бэлшээридэ гаргагдаба. Ушарынь юуб гэбэл, энэ мал байгша оной сентябрь, октябрь һарануудта гүрэндэ тушаагдаха юм. Үшөө 2 һүрэг адуун, 2 отара хонин бэлшээн таргалуулалгада гаргагдаба.

Яруунын совхозой малшадай Хандалгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа манай ажахын мал адуулагшад зунай бэлшээриин үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 950 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ зорилго табиба. Энэмнай хүндэшье, хүндэтэйшье уялганууд гээшэ. Ажахын дүй дүршэлөөр баян мал адуулагшад бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга баталан абанхай. Р-Д. Д. Найданов, Ц. М. Базаржапов болон бусадай хүтэлбэрилдэг гүүртэнүүдэй малшад үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1200 граммһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ зорилготой. Малшадай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһанда найдамаар.

Совхозой дирекци, партийна комитет, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд адууһа малай зунай бэлшээридэ айхабтар ехэ анхарал хандуулна гээд үшөө дахин онсолон тэмдэглэе. Энэ жэлэй зунай бэлшээриин хаһада урданайхиһаа һайнаар бэлдэгдээ, 4 гүүртын шэнэ байра түхеэрэгдээ. Малшадай байра заһабарилагданхай. Гүүртэ бүхэндэ майхан (палатка) абтаа. Ушарынь гэхэдэ, бэлшээриеэ һэлгэхын тула зундаа 4—5 дахин малшад нишэ тиишээ нүүдэг байна. Жэшээнь, Ринчин-Доржо Найдановай гүүртын малшад нёдондо зунай үедэ гурбан ондоо газарта малаа адуулаа һэн.

Зуһалангай байра бүхэндэ минеральна тэжээл абзашагданхай. Мал адуулагша бүхэндэ зунай сагта үмдэхэ тусхай хубсаһан үгтөө, гүүртэ бүхэндэ радиоприемнигууд абтанхай. Холын бэлшээридэ ажалладаг малшадта зундаа газетэ, журналнуудые абаашажа байхын тула саг зуурын почтальонууд томилогдоо. Гүүртэ бүхэндэ медицинын ба ветеринарна аптечкэнүүд абтаа, наймаалагшагүй 4 магазин хүдэлхэ. Гүүртэнүүдтэ хүдэлхэ хүнүүд гүйсэд томилогдоо.

Энэ жэлэй зунай бэлшээриин үедэ эбэртэ бодо малһаа хамта дээрээ 3400 центнер нэмэлтэ шэгнүүр, адуунһаа 500 гаран центнер, хониһоо 54 центнер абтахаар түсэблэгдэнхэй. Бэлшээридэ табигдаһан малаа һара бүхэндэ шэгнэжэ байхаар эмхидэгдээ.

Гэхэтэй хамта эндэ шухала нэгэ асуудал гараяа. Ушарынь юуб гэбэл, холын бэлшээридэ ажалладаг малшадай һарын салин дээрэ үшөө 40 процент нэмэгдэжэ түлэгдэхэ ёһотой юм. Бидэнэр энээниие хараадаа абажа, жэл бүри үйлэдбэриин-финансова түсэбтэ оруулдаг байнабди. Теэд «Скотопром» трестын хүтэлбэрилэгшэд ямар нэгэн шалтаг олоод, тэрэ 40 процент нэмэлтэ түлбэрние манай үйлэдбэриин-финансова түсэбһөө гаргажархиһай байдаг. Энэ асуудал шиидхэгдэхэээр болоо гээд һанагдана.

Юһэдэхи табан жэлэй даабарние амжалтатайгаар дүүргэхын тула бидэнэр энэ жэл гүрэндэ 5300 центнер мяха, 4470 центнер һү, 40 центнер нооһо худалдаха ёһотойбди. Энэмнай нёдондонойхиһоо холо ехэ. Теэд жэлэй түрүүшын дүрбэн һарын ажалай дүн хаража үзэхэдэ, совхозой малшад урдаа табигдаһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха гээд һанагдана.

Р. БАНДЕЕВ,
СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой директор.

Захааминай аймаг.

АЖАЛЛАХАШЬЕ, АМАРХАШЬЕ АРГАТАЙ

✦ Тракторнууд хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэ. ✦ Һайн полевой стан түхеэрэгдээ. ✦ Нёдондонойхиһоо 3,5 центнер таряа гектар бүриһөө ехые абаха хүсэлтэй.

Охин-Булагай совхоз аймаг соогоо түрүүлэн хабарай хүдэлмэри эхилдэг заншалтай. Ажалай баян дүршэл, эрдэмтэ агрономуудай олон жэлэй туршалгаар тодоруулагдаһан болзорые хүтэлбэри болгон, ажахын таряан ажалай хүдэлмэришэд Майн 1-нэй һайндэрөөр эртын орооһото ургамалнуудые тарилгада жэгдэрэн ороо һэн.

2-дохи отделениин хээрын стан совхозой центрһээ урагшаа арба гаран километрэй хэмжээндэ, Яблочная гэжэ газарта түбхинэнхэй. Совхозой директор С. Г. Санжиевтай эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, ажал түлэг дундаа ябажа байба. Станай урдуур нэмжыһэн таряалан дээрэ хоёр агрегат тарилга хэжэ ябана.

— Ажахы соогоо түрүүлэн эртын тарилга хэжэ эхилээбди. Манай бригадада 1304 га шэниисэ, 610 га обёос, 250 га кукуруза, 20 га куузику таригдаха юм. Эртынгээ тарилга хүдэлмэриин 12 үдэртэ дүүргэхээр зориглонхойбди. Бүхы оньһон техникэ хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэ. Тарилгын 5 агрегат ябана. Хүн бүхэн урдахи зорилгоёо мэдэрэнхэй. Механизаторнуудта һайнаар ажаллаха, амарха арга олгогдонхой, — гээд отделениие эрхилэгшэ Г. И. Коробенко хөөрэбэ. — Газарай хүрьһэн яһала дулаасаа, шииг нойтоёо алдазадуйдэнь тарижа абахаар оролдонобди, — гээд хөөрэлдөөндэ совхозой директор оролсобо.

Сергей Гончикжапович бамбагар зөөлэн хара шороой баруун гартаа бажуужа ерээд, метр үлүүтэй зайда шэдэжэрхибэ.

— Харагты, монсогор болоод байһан нойгон шорой бутараад унашаба. Хүрьһэнэй үрэһэ абахаар бэлэн болоһые агрономууд иигэжэ мэдэдэг юм, — гэбэ **(1-дэхи зураг)**.

Агротехникэ наринаар баримталжа, тарилгаа богонихон болзорто дүүргэхэ, баян ургаса абаха арга боломжо ажахыда дүүрэн бии. Совхозой механизатор, таряашад табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй хабарай хүдэлмэридэ хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар бэлдээ. Оньһон техникэ саг соогоо заһабарилагдаа, үрэһэн булга 1-дэхи, 2-дохи класста хүргэгдөөд, томо жэжээрээ илгагдаа, нара һалхинда шанаржуулагдажа, хордогдожо, тарилгын шанарта хүргэгдөө. Поли, сабшалан дээрэ ехэ хэмжээнэй шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа, 4200 гектар паар эгээн һайн болзорто хахалагдаа. Механизаторнуудай зэргэдэ 25 залуушуул нэмэжэ, бүхы техникэ хоёр халаанда ашаглагдана. Мүн арба гаран механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Механизатор, таряашадай хамтын суглаан дээрэ хүдэлмэриин түсэб, агрегадуудай ябаха график, социалис мүрысөөнэй, материальна, моральна талаар урмашуулгын гуримууд,

ажалай түлбэриин гуримууд зүбшэн хэлсэгдээ. Тракторна бригада, агрегат бүхэнэй хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, эли газарта үлгэгдэнэ. Эрхимлэжэ гараһан бригада, агрегадта совхозой дирекциин, парткомой, рабочкомой дамжуулгын улаан туг, мүнгэн шан, үнэтэ бэлэг барюулагдана.

Хабарай тарилга үнгэргэхэ тушаа хөөрэлдэһөөр байтарнай, полиин нүгөөдэ захаһаа гурбан сеялкэ шэрэһэн ДТ-75 трактор хүрэжэ ерэбэ. Сеялкэнүүдэй дискнүүд бамбагар зөөлэхэн, шииргэй хүрьһэ хурса хутага шэнгеэр эсхэн эрьелдэнэ. Сеялкэшэд ойро зуура ябаад лэ, дискнүүдые харана. Сеялкын хоорбо соо байһан орооһо гараараа этэрэн, жэгдэхэнээр гоожуулна. **(2-дохи зураг)**. Ургасын жэгдэ һайнаар гарахын, баян ургаса хуряажа абахын тулада үрэһэнтэй хамта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдана. Иигэжэ 1000 гектар шэниисэдэ минеральна үтэгжүүлгэ түрүүшынхеэ эндэ оруулагдаха юм.

— Би 14-дэхи хабараа поли дээрэ угтабаб. Нёдондо үдэртөө 55—60 гектар таригша һэм. Мүнөө Агууехэ Илалтын ойн жэлдэ бүри һайнаар, шанартайгаар ажаллаха гэжэ шиидээбди. Үдэртөө 70 гектарһаа доошо орохогүйбди. Сеялкэшэн хүбүүдни шударгы, бэрхэнүүд. Энэ үбэлдөө совхоздос механизаторнуудай филиалда һуража гараһан, — гээд агрегадай начальник, 2-дохи классай тракторист П. К. Афанасьев ажал тухайгаа хөөрэнэ.

Үнинэй механизатор Петр Калистратовичай агрегат 1-дэхи полиин 276 гектар хара паар дээрэ шэниисэ гурбан үдэртэ тарижа дүүргээд, 3-дахи полиин 310 гектар намарай паарта тарилга хэжэ байна.

Механизаторнуудай ажалайнгаа һүүлээр аятай зохидоор амарха һайн стан эндэ түхеэрэгдэнхэй. Халуун эдеэн үдэртөө дүрбэ дахин бэлдэгдэнэ. Станай залгалга хоёр байшангай нэгэндэ столово, кухни, нүгөөдэ гэрэйнь уужам таһалга соо 15 түмэр орон, айлшадай буудаг газартал адли шэнэ шэрдэг, одеяло, полотенци, дээрэ бии. Улаан буландань «Чайка-206» маркын телевизор, радиоприемник, биллиард бии. Ханаарнь зурагууд, гоё плакатанууд, социалис уялга, хүдэлмэриин түсэб, агрегадуудай график, агитатор, политинформаторай, арадай хинагшадай булан гэхэ мэтэ хуу бии. Эндэхи байрануудые халуун уһаар дулаасуулагдана. Тогоошод М. М. Алексеева, Ф. Т. Разуваева гэгшэд механизаторнуудта мяха, лабшаа, хартаабха, капуста, тоһо, зөөхэй, һү, үндэгөөр элдэб янзын амтатай эдеэ хоол бэлдэнэ. Үдэшэндөө нэгэшье хүн гэртээ ошохоёо һананагүй. Юуб гэхэдэ, стандаа амтатай халуун хоол бараад, дуратайдаа биллиард, шатар, даам наадаад, шэнэ газетэ, журнал, ном уншаад, үгышье һаа, радио шагнаад, телевизор хараад амарна бшуу.

Совхозой механизатор, таряашадта хэхэ ажал ехэ. Гансахан ороохото ургамалнуудай тарилга нёдондонойхиһоо 500 гектараар үргэдхэгдэжэ, 7200 гектарта хүргэгдөө.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.
Авторай фото.

Бэшүүрэй аймаг.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ХОЁР ҺАРА СОО ЮУН ХЭГДЭЭБ?

Газарай үрэжэл һайжаруулжа, ороохо таряанай, бусад ургамалнуудай, үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ зорилгоор мартын 20-һоо майн 20 болотор сабшалан, таряалан дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэриин габшагай хоёр һара соносхогдоо һэн. Тэрэ гэһээр хоёр һара шахуу саг үнгэржэ, хэгдэһэн ажалай түрүүшын дүн согсолхоор болобо.

КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, энэ габшагай хоёр һарын туршада колхоз, совхозуудай таряалан, сабшалан дээрэ 656,9 мянган тонно наг шэбхэ гаргаха, 11.672 гектарта шэбхэ бүри ехээр оруулжа, үтэг болгохо, 134.707 гектарта хүрьһэнэй дээгүүрхиие һайжаруулха хүдэлмэри хэхэ, уһалууриин 370 түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха, заримыень шэнээр бариха гэжэ хараалагдаһан байгаа. Мүн энэ үе соо 184.607 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ тарааха, бүхыдөө 27.630 гектар газарта һайрам тогтоохо, 21760 гектар газарые бүлүүр станцинуудаар уһалха, мүн 164.422 гектар таряалан, сабшалан һубаг ханаабуудаар уһа табижа уһалха гэжэ түсэблэгдөө һэн.

Эдэ хараалагдаһан бүхы хүдэлмэри хэр зэргэ хүсэндөө хүргэгдэнэ гээшэб?

Олонхи ажахынууд хоёр һарын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө эмхитэйгээр ажаллажа, хэхэ хүдэлмэриингөө бүхы хараа түсэбые уридшалан табяад, оньһожоруулагдаһан отряд, бригада, звенонуудые эмхидхээ. Тэдэндэ хэрэгтэй техникэ даалгажа үгөөд, хаана, ямар газарта хэды шэнээн шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ гаргахаб, хайшан гэжэ уһалхаб гэхэ мэтэ тодорхой даабаринуудые табижа үгэһэн байна. Ажалайнь, мүн урмашуулгын нэмэлтэ түлөөһэнэй гурим уридшалан зохёогоо, отряд, звенонуудай хоорондо социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэжэ шадаа юм.

Иимэ эмхитэй һайнаар эхилһэн хүдэлмэриин аша үрэ мүнөө элитээр харагдажа байна. Майн 1-нэй мэдээгээр республикын ажахынуудта бүхыдөө 459,4 мянган тонно наг шэбхэ, тэрэ тоодо сабшалан дээрэ 231,3 мянган тонно шэбхэ зөөгдөө. Бүхыдөө 103.181 гектар газарта хамта 31.277 тонно минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа. Нилээд ехэ газарай һубаг ханааб сэбэрлэгдэһэн, гүнзэгырүүлэгдэжэ малтагдаһан байна. Тэрэнэй ашаар хаһа саг соонь уһа табижа, горитойхон сабшалан, таряалан уһалха аргатай болоо. Габшагай хоёр һарын эхилһэн үдэрһөө хойшо хамта 521 тусхай звенонууд, оньһожоруулагдаһан 117 отряд хүдэлнэ. Тэдэнэй хүсөөр уһалууриин 230 хаалта боолто, һубаг ханаабууд шэнээр барягдаа, һэльбэн заһабарилагдаа. Һайрамай, мүн һубаг ханаабуудаар уһанай урдажа эхилэмсээр, тэрэниие сабшалан, таряалан тээшэ залажа, хамта 67.188 гектар газар ундалуулагдаад байна. Тэрэ тоодо бүлүүр станцинуудые хүдэлгэжэ, 40,9 мянган гектар газар уһалагдаа.

Байгша ондо хоёр һара соо хэгдэхээр хараалагдаһан

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ГАЗАР УҺАЛХА, ҮТЭГЖҮҮЛХЭ ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

1975 ОНОЙ МАЙН 1-нэй МЭДЭЭН

Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр харуулагдана

Аймагууд	Наг шэбхын зөөгдэһэниинь	Газарай уһалагдаһаниинь	
		таряалан	сабшалан
Зэдын	111	29	36
Хориин	110	9	14
Загарайн	102	12	30
Баргажанай	90	5	14
Хяагтын	79	38	45
Хэжэнгын	79	8	54
Кабанскын	75	0	13
Улаан-Үдын	73	5	16
Захааминай	67	2	40
Түнхэнэй	64	0	40
Яруунын	63	0	30
Бэшүүрэй	63	31	43
Сэлэнгын	62	17	8
Хурамхаанай	58	12	7
Мухар-Шэбэрэй	52	1	46
Прибайкалиин	28	0	80
Республика бүхыдөө:	70	15	30

хүдэлмэри бүхы дээрээ урдынхиһаа һураггүй эршэмтэй түргэнөөр бэелүүлэгдэнэ, илангаяа таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөжэ тарааха, газарай хүрьһэндэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хүдэлмэри урдынхиһаа эршэмтэйгээр ябуулагдана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хабарһаа хойшо хүйтэн харгсуу байгаашье һаань, олохон ажахынууд уһалууриин һубаг ханааб, хаалта, түхеэрэлгэнүүдые хаһа сагтань заһабарилжа, бүлүүр станцинуудые олоор тодхоод, нёдондонойхидо орходоо һураггүй ехэ газар уһалһан байна. Мүнөө ажахынуудта бүхыдөө 116 бүлүүр станци, тэрэшэлэн уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүд, таряанай газарта уһалха буураздаа татаха машинанууд урдынхиһаа һураггүй олон хүдэлгэгдөө, тэдэнэй ажалай бүтээсэшье нилээд дээшээ байба.

Илангаяа Хяагтын, Зэдын, Бэшүүрэй аймагуудай колхоз, совхозуудта энэ хоёр һара соо ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Тусхайлбал, Зэдын аймагта түсэбэй ёһоор 43 мянган тонно наг шэбхэ хээрэ гаргагдаха аад, мүнөө 46,5 мянган тонно зөөгдөө. 9518 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. 5800 гектар сабшалангай хүрьһэнэй дээгүүрхиие һайжаруулха хүдэлмэри хэгдээ. Урдынхиһаа баһал ехэхэн газар уһалагдаһан, үтэг шэбхэ хэгдэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Хориин, Хурамхаанай, Хэжэнгын аймагуудай ажахынууд газарай үрэжэл һайжаруулхаар түрүүн хараалһан хүдэлмэриеэ дүүргэжэ шадаагүй. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозууд таряалан, сабшалан дээрэ 88 мянган тонно шэбхэ гаргаха аад, мүнөө оройдоол 45,4 мянган тонно зөөгөө. Хабарһаа хойшо бии байһан бүхы бүлүүр станцинуудые хүдэлгэбэл, 1140 гектар газар уһалха аргатай аад, оройдоол 340 га уһалаа нэрэтэй. Эндэхи ажахынууд мүнөө хүрэтэр нэгэшье гектар таряанай газар уһалжа үрдеэгүй байха юм. Баһал иимэрхүү байдал Сэлэнгын аймагай ажахынуудта үзэгдэнэ.

Мүнөө габшагай хоёр һара түгэсхэхы шатадаа оробо. Энэ үлэһэн үе соо шадаал һаа ехэ хүдэлмэри хэжэ, урид хараалһан түсэбөө заатагүй хүсэндэнь хүргэхэ шухала. Илангаяа газар уһалха хүдэлмэриие үдэр һүнигүй эмхидхэхэ саг ерээ. Богони болзор соо ехэ газар уһалхын тула таряалан дээрэ буураздаа татаха КЗУ-03 түхэлэй түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ шухала.

Үнэндөө, газар ундалуулха тусхай оньһон техникэ олохон ажахынуудта дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэгүй. Жэшээнь, республика дотор бии байһан 358 бүлүүр станцинуудай оройдоол 116-ниинь хүдэлгэгдэнэ. Кабанскын, Прибайкалиин, Хориин, Хэжэнгын аймагуудта бүлүүр станцинуудайнь олонхинь оройдоошье хүдэлгэгдэнэгүй. Тусхайлбал, Баргажанай аймагта 10 бүлүүр станци бии аад, тэдэнэй оройдоол 2-ынь хүдэлгэгдөө болоожо, хамта 20 гектар газар уһалаа. Хэжэнгын аймагай совхозуудта 19 бүлүүр станцинуудайнь 7-ниинь хүдэлгэгдэжэ, миин 130 га газар уһалһан байна.

Аймаг бүхэндэ байһан бүлүүр станцинуудые бултыень үдэр һүнигүй хүдэлгөө һаа, хабар зунай үедэ 21 мянган гектарһаа бага бэшэ газар ундалуулха арга гүйсэд бии. Шадаал һаа ехэ газар уһалбал, ороохо таряанай, бусадшье ургамалнуудай, үбһэ ногооной тогтууритай һайн ургаса абтаха байһаниинь мэдээжэ. Энээниие хүсэд мэдэжэ байбашье, олохон ажахынууд бүри һая болотор газараа уһалжа эхилээдүй һуугаа. Хэнэйшье мэдэһээр, ехэнхи сабшалан луговодуудай хүсөөр лэ, имагтал һубаг ханаабуудаар уһан габилдажа, уһалагдадаг гээшэ. Тиимэһээ газар уһалха хүдэлмэридэ шадаал һаа олон хүнүүдые, илангаяа колхоз, совхозуудай конторын алба хаагшадһаа эхилээд, мүн гүрэнэй предприятинуудһаа эльгээгдэһэн хүнүүдыешье олоор табиха хэрэгтэй.

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ хабар, зунай үедэ газараа һайнаар уһалжа, үтэгжүүлжэл, үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури табиха ёһотойбди.

И. САХАРОВСКАЯ,
Буряадай АССР-эй мелиорациин болон уһанай ажахын министерствын ахалагша инженер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ука[зууд]

ОЙ МОДОНОЙ АЖАХЫН СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БО[ЛОН] МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ предприятида, организацида олон жэлдэ һайнаа[р]... һанайнь түлөө шагна[ха]:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРД[ЕНОО]
БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Полянский Анатолий Дмитриевичые — Кабанскын механизированна лесхозой тракторист.

Суворов Леонид Петровичые — Кабанскын механизированна лесхозо[й] ... шинын жолоошон.

Токарев Леонид ...вичые — Улаан-Үды[н] ...гай Ивалгын механ[...]нэ лесхозой рамщ[...]

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 24.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

РСФСР-эй ТҮЛИШЫН ПРОМЫШЛЕННОСТ[ИИН] МИНИСТЕРСТВЫН, БЕЛОРУССКА ССР-[эй], ЛИТОВСКО ССР-эй, ЛАТВИИСКА ССР-эй ТОРФЫН ПРОМЫЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЭНҮҮДЭЙ ПРЕДПРИЯТИНУУ[ДАЙ], ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БО[ЛОН] МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ предприятида, организацида олон жэлдэ һайнаа[р] ... һанайнь түлөө шага[ха]:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕ[НОО]
БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Бурдунков Виктор Сергеевичые — Сэлэнгын леспромхозой автомашинын жолоошон.

Иванов Константин Сидоровичые — Хёлгын ле[с]хозой хүдэлмэриш[эн].

Фетисов Матвей ...вичые — Елогой ле[с]зой модо унагааг[ша].

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

СССР-эй ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ МИНИСТЕРС[ТВЫН] ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ОРГАНИЗАЦИНУУ[ДАЙ] ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУД[ЫЕ] ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ [пред]приятида, организацида олон жэлдэ һайнаар ажа[л]...найнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНО[О]
Буряадай АССР-һээ

Игнатенко Илья Максимовичые — хэлхеэ хол[боо]... техническэ-үйлэдбэриин управлениин автомаши[ны]... жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүү[лэгшэ]
Н. ПОДГОРН[ЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секре[тарь]
М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ука[з]

СССР-эй ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТ[ИИН] МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БО[ЛОН] МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ [пред]приятида, организацида олон жэлдэ һайнаар ажа[л]... һанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕН[ОО]
Буряадай АССР-һээ

Гусляков Геннадий Сафоновичые — Улаан-Үдын спиртын заводой слесарь.

Дамбуева Анна Аюшеевнае — Улаан-Үдын городой хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэришэн.

Емельянова Мария Иосифовнае — Улаан-Үдын архиин заводой хүдэлмэришэн.

Занадворова Галина Александровнае — Сэлэнгын хилээмэнэй 8-дахи комбинадай мастер.

Короткова Тамара Петровнае — Улаан-Үдын һэрюун унданай заводой хүдэлмэришэн.

Медведев Михаил Григорьевичые — Үнэгэт[эйн] жэмэстэ-овощой заво[дой] хүдэлмэришэн.

Попова Валенти[на] ...ловнае — Улаан-Үды[н] ...дой хилээмэнэй ком[бинадай] хүдэлмэришэн.

Серебренников Вла[димир] Ильичые — Сэлэнгы[н] архиин заводой хүдэлм[эришэн].

Тертова Мария А... ...нае — Улаан-Үдын ... хилээмэнэй 2-дохи ... хүдэлмэришэн.

Чебунина Анаста[сия] ...пановнае — Тар[бага]... кондитерска фабри[кын] [бри]гадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН[ЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй ҮНГЭТЭ МЕТАЛЛУРГИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛ[ОН] МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ [пред]приятида, организацида олон жэлдэ һайнаар ажа[л]... найнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНО[О]
Буряадай АССР-һээ

Базаров Бальжинима Банзаракцаевичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэн.

Бастриков Виктор Григорьевичые — Хяагтын плавико-шпатова руднигай тээрмэшэн.

Бутин Иван Андреевичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай бригадир.

Валеев Тимархан Ахтамовичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай барилгын бригадын бригадир.

Дармаева Мария Дармаевнае — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай барилгын бригадын бригадир.

Ежова Екатерина Васильевнае — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэн.

Ерастов Владимир Григорьевичые — «Балей-Золото» комбинадай үрэмдэгшэ.

Ивашевич Владимир Сте[...]пановичые — Зэды[н] [воль]фрам-молибденэй ко[мби]надай бригадир.

Криволапов ... Дмитриевичые — ... вольфрам-молибден[эй] [ком]бинадай электро-га[...].

Кузьмин Влад[имир] ...сильевичые — Зэды[н] [воль]фрам-молибденэй ... дай автомашины[н] [жолоо]шон.

Сироткина А... Михайловнае — ... вольфрам-молибде[нэй] [комби]надай хүдэлмэриш[эн].

Титов Виктор ...чые — Зэдын воль[фрам-мо]либденэй комбина[дай] [брига]дир.

Тугаринов ... Григорьевичые — ... вольфрам-молибден[эй] [ком]бинадай мастер.

Шагдуров Алекса[ндр] ...шеевичые — Зэдын [воль]фрам-молибденэй ... дай машинист.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүү[лэгшэ]
Н. ПОДГОРН[ЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секре[тарь]
М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

АРАДУУДТА, ПАРЛАМЕНТНУУДТА БОЛОН ПРАВИТЕЛЬСТВАНУУДТА

(Түгэсхэл. Эхинниинь 1-дэхи нюурта).

...өөнэй үе сагта эб найрамдал гээ... түрэлтэнэй социальна дэбжэлтын, өөрынгөө дураар ажабайдалаа зо... арадуудай бүрин эрхые хангаха ... эрхэ нүхэсэл мүн. Дайнай һүү... 30 жэлэй туршада болоһон бүхы ... энээниие тон эли тодоор гэр...

...найрамдалай эрхэ байдалда мүнөө... учна болон техническэ эрдэм ухаа... асари ехэ ургалта, мүн тэрээнһээ ... алан үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ... ехээр хүгжэлтэ материальна куль... болон ажаһуудалые үндэһөөрнь ху... арга олгоно. Научно-техническэ хубилалтын туйлалтанууд дэлхэй ... байдалые үндэһөөрнь һайжа..., үлэсхэлэн туранха байдал, гуй...лга, олонние дайрадаг үбшэнүү... усадхаха арга олгоно. Гэхэтэй хам... жэл соо болоһон агуусхэ социаль... хубилалтанууд хадаа хүнэй аша туһа... ...а хархис хүсэнүүдые номгоруул...нэй үндэһөөр научно-техническэ хубилалтын муу хойшолонгуудые ...лжа болохо юм гэжэ элдэб оро... жэшээ дээрэ эли тодоор харуул...

...лхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэн... ...йшо олон арадууд айхабтар ехэ ...тануудые туйлаа. Гэбэшье үхэл ... хюдалгын зэбсэгүүдые үйлэдбэ...рэ асари ехэ зөөри, хүнэй ухаан ... эршэ хүсэнэй энэ үедэ зорюулаг... һаань, харин тэдэнэй зохёохы зо...стойгоор ашаглагдаһан байгаа ..., арадуудай туйлалтанууд һураг... ехэ байха бэлэй.

...эр бата бэхи эб найрамдал тээшэ ...өөе тогтоохые үсэд нэтэрүүгээр ...эжэ байгаа нүлөө ехэтэ хүсэнүүд ...буулгаяа эрхилһээр. Амгалан үедэ ...өгүй ехэ хэмжээнэй буу зэбсэг, тэ...одо ракетно-ядерна зэбсэг бүтээг... Тиимэ буу зэбсэг галзуу түргэ... бүтээгдэжэ үргэлжэлһөөр. Эдэ бү... гүнзэгы, үндэһэ ехэтэй сошордолго түрүүлжэ, эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг галзуу түргэнөөр бүтээлгые болюулхын, буу зэбсэг хуряахын түлөө, дайн байлдаанuудта хэгдэжэ байгаа материальна бэлэдхэлдэ эсэс табихын түлөө тэмсэлые улам шангадхахые баадхана.

Фашизмда эсэргүү хэгдэһэн галзуу шанга тэмсэлэй гол хүшэр хүндые бэе дээрээ дааһан совет арад, совет гүрэн бусад арадууд болон гүрэнүүдтэй хамта хүн түрэлтэнэй ажабайдалһаа дайн сэрэгые хэтэ мүнхэдэнь оггтолон зайсуулхын тулада бүхы шадалаараа оролдохоор бата шиидэнги байһан тухайгаа үшөө дахин мэдүүлнэ.

Бүхы совет хүнүүдэй һанал хүсэл болон гүнзэгы абьяаста эрмэлзэлгые харуулан, бидэнэр иимэ үйлэ хэрэгүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэбди гэбэл:

— элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо гэһэн гол ёһые уласхоорондын харилсаанда улам дүүрэнээр, али бүхы талаар батадхахые оролдохо;

— уласхоорондын байдалые хожомоб хэзээшье шахардуу шанга болохогүйгөөр һуларуулха;

— бүхы янза түхэлэй буу зэбсэгые галзуу түргэнөөр бүтээлгые хизаарлаха ба болюулхын түлөө, бүгэдэ ниитээрэ, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха тээшэ шууд дабшахын түлөө тэмсэхэ;

— бии байгаа дайн сэрэгэй аюулай гуламтануудые усадхаха гэжэ оролдохо, тиихэдээ арад бүхэнэй бэеэ даанхай, аюулгүй байдалтай байха эрхые заатагүй мэдэрхэ ба хүндэлхэ;

— дэлхэйн ямар нэгэн хубинуудта ба дэлхэйдэ бүхы дээрэнь аюулгүй байдал тогтоохын, гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэ холбоо харилсаа хангахын түлөө оролдохо;

— экономико, наука, техникэ болон соёл культурын талаар али алиндаа ашатай туһатай холбоонуудые али бүхы талаар хүгжөөхэ гэжэ оролдохо, тиихэдээ байгаалиингаа баялигуудые өөрынгөө дураар ашаглаха, өөрын хуулинууд болон ёһо заншалнуудые сахиха эрхэ заатагүй хангаха;

— дэлхэйн политикада бүхы оронууд болон арадуудай үрэ ехэтэйгээр, тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадаха бодото байдал хангахын түлөө тэмсэхэ; неоколониализмые усадхахын түлөө, мүн али нэгэн оронуудые ямар нэгэн аргаар газаашалан баһалгые усадхахын түлөө тэмсэхэ;

— булимтарагшад боломоор этэгээдүүдэй, балмад ябадалда болон дайгаар занаха дуратайшуулай хаа хаанагүй эрид шанга харюу абажа баймаар уласхоорондын байдал тогтоохо гэжэ оролдохо. Тиихэдэ бүхы оронуудай арадууд аюулгүй байдалда байхабди, ерээдүймнай амгалан тайбан байха гэжэ батаар этигэхэ ёһотой.

— Манай түби дэлхэйн ерээдүйн энхэ амгалан байхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлээл, — гэжэ 250 миллион совет хүнүүдэй зүгһөө бидэнэр бүмбэрсэг дэлхэйн ерээдүйн байдалай түлөө һанаата болодог бүхы хүнүүдтэ хандаһабди.

Бата бэхи эб найрамдал, арадуудай эрхэ сүлөө хадаа дайнда унагшадта эгээл эрхим дурасхаал болохол.

Бата бэхи эб найрамдал, арадуудай эрхэ сүлөө хадаа фашизмда эсэргүү тэмсэлэй баатарнуудые урдань зоригжуулһан, мүнөө бидэниие зоригжуулжа байгаа буурашагүй һайхан зорилго юм. Энэ һайхан хүсэл зорилгоёо хүн түрэлтэнэй ажабайдалай арсашагүй жама ёһо болгохын түлөө бүхы шадалаараа оролдоё.

Бидэнэр энэ хандалгаяа бүхы арадуудта, парламентнуудта болон правительствануудта, түбхын түрүүндэ — өөрынгөө гүрэн болон олонниитые уласхоорондын оршондо түлөөлхэ эрхэтэй хүнүүдтэ сэхэ, хуулитаар зорюулнабди. Энэ асуудалай айхабтар шухала байһан ушарһаа энэ уряадамнай тэдэнэр харюусаха бэзэ гэжэ найдаад, бата бэхи, найдамтай эб найрамдалай аша туһада эдэбхитэй ябуулга эрхилхыень уряалнабди.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО

ЭСЭГЭНЭРЭЙНГЭЭ ГАБЬЯА ЖЭШЭЭДЭ ХҮРЭМЭ БАЙХА

Ниислэл хотын залуушуулай баярай жагсаал Улаан талмай дээрэ болобо

Һайндэрэй энэ үдэр — Агуусхэ Илалтын үдэр Улаан талмай һүр жабхалантай, гоё һайхан байба. Улаан тугууд, үнгын һайхан транспарантнууд тэрэниие шэмэглэнэ. ГУМ-ай байшантай зэргэлээд «30» гэһэн мантан ехэ тоонууд алтаар шарлан харагдана. Совет хүнүүд Илалтын үдэрые 30-дахи удаагаа һайндэрлэжэ байна.

Амгалан сагай 30-дахи хабар.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, партиин, комсомолой ветерануудай эндэ байлсаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнда хабаадагшад, Советскэ Союзай Геройнууд, Социалис Ажалай Геройнууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, ниислэлэй партиина, совет ба комсомолой эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, Илалтын үдэртэ зорюулагдаһан һайндэртэ хабаадахаяа Москва ерэһэн гадаадын айлшад ендэртэ гараба.

Сэрэгшэд, комсомолшууд, пионернууд В. И. Ленинэй мавзолейн, Мэдэгдээгүй солдадай хүүрэй дэргэдэ хүндэлэлэй харуулда зогсобо.

13 час. Спасска башниин курантнуудай сохилхонь талмай дээгүүр соностоно.

«Ветеранууд зүрхэ сэдьхэлээрээ хүгшэрдэггүй» гэһэн дуун зэдэлнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай ветерануудай жагсаал талмай дээрэ гаража ерэнэ. Суглаарагшадай нэрьемэ альга ташалга доро пионернууд баглаа сэсэгүүдые эдэчэртэ барюулба.

Совет арадай нангин зүйлнүүд — байлдаанuудай гал дүлөөр соробхилуулһан, совет солдадуудай шуһаар будагдаһан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай тугууд Улаан талмай дээрэ гаргагдана. Совет сэрэгшэд илалтата улаан тугаа Москваһаа Берлин хүрэтэр гал дүлөөр соробхилһон дайн байлдаанууд соогуур барижа ябаа.

Баатар-хото Москвагай хоёр орденто комсомолой эмхиин туг — дайшалхы тугууд эдэнэй хажууда бии.

Геройнуудай баатаршалгада тэгшээр жагсан, Москвагай залуушуул бүхы совет арадтаяа хамта түгэсхэхы жэлэй, мүн бүхы түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулна, КПСС-эй XXV съездые шэнэ амжалтануудаар угтахые эрмэлзэнэ.

ВЛКСМ-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь **В. И. Шадрин** жагсаалда хабаадагшадта хандан үгэ хэлэбэ.

Жагсаалда хабаадагшад В. И. Ленинэй мавзолейн дэргэдэ сэсэгүүдые табяа. С. Туликовай «Ленин хэтэдэ мүнхэ» гэһэн дуунай аялга талмай дээгүүр һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ.

Социалис Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн сэрэгшэдэй дурасхаалые гүнзэгы сэдьхэлһээ хүндэлжэ байһанаа мэдүүлэн, совет залуушуулай үмэнэһөө «Алдар солын баглаа сэсэг» Мэдэгдээгүй солдадай хүүр дээрэ табиба.

Советскэ Союзай Герой **А. П. Маресьев**, Москвагай «Серп и молот» гэжэ металлургическа заводой хүдэлмэрилшэн **Вячеслав Шонин**, Московско областиин «Россия» колхозой тракторист **Юрий Селихов**, Москвагай медицинскэ нэгэдэхи институдай студентка **Людмила Шерстнева**, Москвадахи РСФСР-эй Верховно Соведэй нэрэмжэтэ сэрэгэй училищиин курсант **Михаил Вожакин** гэгшэд Улаан талмай дээрэ үгэ хэлээ. Ажалдаа, һуралсалдаа амжалтануудые туйлажа, Коммунис партиин, совет арадай үндэр этигэл найдабариие харюулжа, эсэгэнэрэйнгээ габьяа жэшээдэ хүрэмэ байхабди гэжэ эдэнэр найдуулаа. Соведүүдэй оронoй хүбүүд, басагадай үмэнэһөө эдэнэр хүбүүн ёһоной үнэн сэхэ байлгын, хизааргүй ехэ дурлалай үгэнүүдээр түрэл партидаа, агуусхэ совет арадта, илагдашагүй Эхэ орондоо хандаба.

Ленинскэ комсомол, бүхы совет залуушуул түрэл Коммунис партиингаа дотоодын ба гадаадын политикые, КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедэй, нүхэр Леонид Ильич Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Политбюрогой зохёон байгуулхы эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые халуунаар һайшаана, үнэн сэхээр дэмжэнэ.

Дайсанһаа Эсэгэ ороноо хамгаалжа, Илалтын тугые мандуулһан хүнүүд тухай дурасхаал залуушуулай зүрхэ сэдьхэлдэ мүнхэ байха.

Арадай баатаршалгада, Эхэ орондоо, Советскэ Союзай Коммунис партида үнэн сэхэ, бэеэ үгэнги байхаар залуушуул тангариглаа.

Жагсаалда хабаадагшад «Интернационал» гэжэ партийна гимн омог дорюунаар дуулабад. Советскэ Союзай Коммунис партиин, коммунизм байгуулагша — совет арадай хүндэлэлдэ үреэлэй үгэнүүд соностоно.

(ТАСС-ай корр.).

«Эсэгэнэрэй габьяа хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!», «Агуу Илалта — бидэнэй зүрхэндэ!», «Эхэ ороноо хамгаалхаар бидэ хододоо бэлэмди!», «Комсомол — Коммунис партиин үнэн халаан» — иимэ уряа лозунгнуудые бариһан хүбүүд, басагад ниислэл хотын Улаан талмай дээрэ суглараа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: залуушуулай манифестациин үедэ. ТАСС-ай фотохронико.

Москвагай олон мянгаад залуушуул В. И. Ленинэй мавзолейн урда талада жагсаба. В. И. Ленинэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредүүд, транспарантнууд, улаан тугууд жагсаалнуудай дээгүүр харагдана.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай 1-дэхи секретарь **В. В. Гришин**, КПСС-эй МК-гай 1-дэхи секретарь **В. И. Конотоп**, ВЛКСМ-эй ЦК-гай 1-дэхи секретарь **Е. М. Тяжельников**, КПСС-эй МГК-гай бюрогой гэшүүд, КПСС-эй МК-гай гэшүүд, ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүд, ВЛКСМ-эй МГК-гай бюрогой гэшүүд мавзолейн ендэртэ гараба. Сэрэгэй элитэ мэдээжэ начальнигууд, космонавтнууд,

...ЕЗДНҮҮДЭЙ КРЕМЛИИН ОРДОН СОО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

(Түгэсхэл. Эхинниинь 1-дэхи нюурта).

...хабтар ехэ хохидол ...ээр илалтамнай туйлаг... Үнэн хэрэгэй ту... ами наһаяа алдаһан ...уудай үмэнэ мүнөөдэр дохин һүгэдэ... Тэдэнэй агуусхэ ...ршэлга — илагшадай ...ршалга балсхаланта ...ушанарайнь дурасхаал...тэ мүнхэдөө байг лэ! ...лтын 30 жэлые бүхы ...дэ һайндэрлэлгэ ха...рэнэй элитэ ехэ түүхэ...ка шанарые мэдэрһэн ... мүн. Хүн түрэлтэ... ...загай муухай, хорото ..., болбосорол болон ...тэдэ тад харша этэ...бологшо фашизм ай... хатуу шанга тулал...дай гал дүлэн соо ...эрьегдэһэн байгаа. ...олон оронуудай ара... ажабайдалые соци... талаар шэнэлхэ, эб ...дал болон дэлхэйн ... байдал бэхижүүлхэ ...зохид эрхэ байдал бии ...оһон юм.

...эб найрамдалай тү...рүү шангаар тэмсээ ...эрбээ ниитын элдэб ...алтатай гүрэнүүдэй ...ёор зэргэ оршолгын гол ёһые шууд сэхээр баримталаа һаа, уласхоорондын шухала асуудалнуудые зүйтэй зүбөөр шиидхэхэ гэжэ хэлбэришэгүйгөөр оролдоо һаа, эб найрамдалые батаар туйлажа болохо байна гэжэ дайнай һүүлээрхи хүгжэлтын дүй дүршэл гэршэлнэ. Энэ замда ямар ехэ юумэ туйлажа болохоб гэжэ уласхоорондын оршондо һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон һайн хубилалтанууд эли тодоор харуулаа. Мүнөө түгшүүрилтэ байдал һуларуулха гэһэн үгэнүүд гансал лозунг, гансал уряа бэшэ, харин уласхоорондын бүхы байдалда һайн нүлөө үзүүлжэ байгаа арсашагүй бодото баримта мүн.

Советскэ Союзай эб найрамдалта политиканъ социалис ниитын байгуулалтын уг шэнжэ шанарһаа дулдыдан гарана. Тэрэ хадаа манай коммунис байгуулалтын уг зорилгонуудтай, ажалша бүхы хүнүүдэй найдал, хүсэлнүүдтэй таараалдана. Тэрэнэй тодорхой зорилгонуудынь манай ленинскэ партиин XXIV съездын баталан абаһан Эб найрамдалай программа дотор тодоор найруулагданхай.

Бидэнэр энэ хараа шэглэлээ бэелүүлхэ гэжэ нэтэрүү шангаар, шууд сэхээр саашадааһье оролдохобди. Эб найрамдал тогтонижуулан батадхаха хэрэгтэ арадуудай хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлхын түлөө, уласхоорондын байдалые дахин хэзээшье шахардуу шанга болохогүйгөөр һуларуулхын түлөө, дэлхэй дээрэхи бүхы хүнүүдтэ амгалан тайбан байдал батаар хангахын түлөө эрид шангаар тэмсэхэбди.

Эб найрамдалай аша туһын түлөө, гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэйгээр, аша үрэ ехэтэйгээр харилсан ажаллахын түлөө, арадуудай хани барисаанай аша туһын түлөө бидэнэр хододоо эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахабди.

Эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй ябуулгануудай нэгэдэл улам бэхижэг лэ!

Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй һаруул һайхан ерээдүйн түлөө!

Танай элүүр мэндын түлөө, хүндэтэ нүхэд!

(Нүхэр Н. В. Подгорнын хэлэһэн үгэ үни үргэлжэлһэн альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдагдаа).

* * *

Аха дүүгэй ёһоной, үнэн сэдьхэлэй байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ концерт болоо. (ТАСС).

...рэй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

АВТОМОБИЛЬНА ХАРГЫ БАРИХА, ...АГЛАЛГАДА ОРУУЛХА ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...алдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ ...приятида, организацида олон жэлдэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө шагнаха:

...ЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

...тин Николай Петро... — Хоринин автомо... харгын машинист.

...ев Василий Нифонто... — Мухар-Шэбэрэй ... харгы ашаглалгын 76-дахи участогай машинист.

Полянский Матвей Николаевичые — Улаан-Үдэ городой харгы барилгын 1-дэхи управлениин автомобилиин жолоошон.

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

...сква, Кремль.
...75 оной апрелиин 22.

...рэй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

...ПРИБОР-БҮТЭЭЛГЫН, АВТОМАТИЗАЦИИН ...НҮҮДЭЙ, ЖОЛООДОЛГЫН ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮ... МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ...НИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН ...ТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...даа үндэр дүнгүүдые ...айнь, нэгэ предприя...низацида олон жэлдэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө шагнаха:

...ЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

...ва Евстафий Парамо... — СССР-эй 50 ...ойн нэрэмжэтэ Улаан... «Теплоприбор» заво...стер.

...льянов Виктор Алек... — СССР-эй 50 ...н нэрэмжэтэ Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой токарь.

Халтанова Зинаида Булытовнае — СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой оёдолшон.

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

...ва, Кремль.
...5 оной апрелиин 24.

Хоца НАМСАРАЕВ

ҮНЭҺЭН ТОБРОГ БОЛГОЕЛ

Хорон үхэл һабартай
Хохимой яһан фашистын
Үлы нүхэн малтагдаал,
Үхэхэ сагынь хэмжэгдээл.
Далан хүндэ сохилтоор
Дайран даран дайлаял,
Дайда далайн нюрган
дээр
Үнэһэн тоброг болгоёл!
Алуур шуһан харгытай
Альбан зэрлиг Гитлерэй
Ами наһан барагдахал,
Аюул галаар аршагдахал.
Далан хүндэ сохилгоор
Дайран даран дайлаял,
Дайда далайн нюрган
дээр
Үнэһэн тоброг болгоёл!
Улай шуһан ундатай
Уршаг муухай дайсадууд,
Улаан Армиин добтолгоор
Унан һалахань ойртобол!
Далан хүндэ сохилтоор
Дайран даран дайлаял,
Дайда далайн нюрган
дээр
Үнэһэн тоброг болгоёл!

Советскэ Союзай туһаламжаар Монголой Арадай Республикада теле-түб болон «Орбита» гэжэ станци баригдаһан байна. Совет хүдэлмэришэд, техникүүд болон инженернүүд монгол эрдэмтэдтэ орёо техникын онһые заажа үгэһэн, баян дүй дүршэлөөрөө хубаалдаһан байна.

Замбуулинай «Орбита» гэжэ хэлхеэ холбооной станциин ашаар Монголой телевизор харагшад СССР-эй дамжуулгануудые, мүн «Интервидение» системын программа хараха аргатай болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Орбита» станциин антеннэ (зүүн гарһаа); баруун гарһаа: ахалагша инженер Д. Байрамагнай, техник Г. Оюуна гэгшэд станциин аппаратурые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ДУУГАЙ БАЙЛГЫН МИНУТА

Манай Эхэ оронoй түлөө, фашизмые һамна бута сохихын түлөө ами наһаяа үгэһэн хүнүүдэй гэрэлтэ һайхан дурасхаалые ёһолон хүндэлжэ, совет хүнүүд Майн 9-дэ толгойгоо гунхуулһан байна.

Баатарай үхэлөөр унаһан тэмсэлшэдэй хизааргүй ехэ эрэлхэг зориг манай хэрэг бүхэндэ, манай бүхы туйлалтануудта зуу дахин дабтадагдажа байг лэ.

19 час. Дуугай байлгын минута. Советскэ Союзай бүхы радиостанцинууд хүдэлхөө болижо, дуугай болобо. Телевизорнуудай экранууд дээрэ — Кремлиин ханын дэргэдэхи Мэдэгдээгүй солдадай хүүр дээрэ носоогдоһон мүнхын гал.

Геройнуудта хэтэ мүнхын дурасхаал! Эдэнэртэ хэтын алдар соло!

(ТАСС).

ИЛАЛТЫН САЛЮТ

Майн 9-дэ Москвагай огторгой һайндэрэй галнуудаар яларба. 30 жэлэй урда һаяхидал, 1945 оной май һарын иимэ үдэрнүүдтэл адли, ехэ буугаар 30 дахин буудажа, салют үгтөө.

Тиин энэ үдэр, Агуусхэ Илалтын 30 жэлэй ойн үдэр, зенитнэ буунуудые, салюдай түхеэрэлгэнүүдые хангадаг артиллеристнуудтэ тэбхэр 21 часта захиралта үгтөө: «Анхарагты! Буудагты!»

Москвагай 27 ондоо буланһаа үгтэһэн һайндэрэй түрүүшын салют нэернэ. Май һарын энэ үдэшэ огторгойдо ялараһан улаан, ногоон, хүхэ, шара одо мүшэд Илалтын асари ехэ, үнгын һайхан баглаа сэсэг боложо ниилэнэ. Тиин тэрэ «Илалтын галнууд» гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа. Удаань үдэшэлэн хотын үйлсэ гудамжануудта, талмайнуудта гараһан москвагайхид, ниислэлэй айлшад «Ойн баяр», «Майн одо мүшэд», «Холбоон», «Шулуун сэсэг», «Хойто зүгэй толон» гэһэн галта баглаа сэсэгүүдэй задархыень хараба. Һүүлшын, 30-дахи нээрээн, түрүүшынхидэл мэтэ, «Илалтын галнууд» болоһон байна.

Союзна республикануудай ниислэл хотонуудта, баатар-хотонууд Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо, Одессэдэ, Новороссийскда, Керчьдэ, баатар-хэрэм Брестдэ, сэрэгэй округуудай ба флодуудай управлениинүүдэй байдаг хотонуудта, мүн Белгородто, Брянскда, Воронеждо, Горькидо, Грознодо, Днепропетровскдо, Донецкдэ, Эрхүүдэ, Красноярскда, Курскда, Мурманскда, Омскдо, Орджоникидзидэ, Орелдо, Петропавловск-Камчатскида, Смоленскдэ, Туладa, Харьковта, Челябинскда, Урда-Сахалинскда һайндэрэй салют үгтөө.

(ТАСС).

БҮГЭДЫН БАЯР

УЛААН-ҮДЫН Соведүүдэй талмай... Сэнхир хүхэ огторгой өөдэ фанфарануудай огсом дорюун аялга зэдэлнэ. Буурал толгойтой, сээжэдээ орден, медальнуудые яларуулһан агуу дайнай ветеранууд дахяад залуу болошоһон мэтэ омогоор зогсонод. Эдир үетэн тэдэниие баясанги, омогорхонги нюдөөр шэртэнэд. Нүхэрөө, эсэгээ, эгэшээ дайнда алдаһан наһажаал эхэнэрнүүд, эрэшүүл толгойгоо гунхуулан зогсонод. «Нангин дайн» гэһэн дуунай һүрөөтэ аялга зэдэлнэ. Майн 9-нэй үдэр Улаан-Үдын гол талмай дээрэ иимээр лэ ойн баярай концерт эхилээ.

Уран һайханай самодеятельностиин хоровой ба хатарай коллективүүд, оперо ба баледэй театрай солистнууд, городой духовой оркестрнүүд энэ концертдэ хабаадаа. Байд гээд лэ фонограмма табигдана. Энэ Левитан... Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилһэн тухай мэдээсэл досоо уярмаар, зориг түрүүлмээр соностоно... Фашис Германиие бута сохиһон тухай соносхол суута Левитан омогоор, дорюун шангаар, бахархамаар уншана...

Дуунууд... хатар... «Хааиабта мүнөө, однополчан-нүхэдни». «Бухенвальдын набат»... Багшанарай институдай, хүгжэмэй училищиин хоорнууд дайнай үеын дуунуудые уран гоёор гүйсэдхөө.

Тииһээр байтар талмай дээрэ 20 баянистнууд гаража ерэнэ. Тэдэнэй наадан доро эндэ сугларһан хэдэ мянган зон вальс хатарбад. Гоё даа! Хүгшэн, залуугүй хүнгэн солбоноор хатарнад, энеэлдэнэд, дуулалданад.

Энэ үдэр Улаан-Үдымнай үйлсэ гудамжанууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй, омог баяртай хүн зоноор халин, салгидан байгаа.

Ч. ДОРЖИЕВ.

«Хүндэтэ манай ветеранууд! Танай урда бидэ малгайгаа абан доро дохинобди. Танай баатаршалгые, алдар габьяае наhан соогоо сээжэ зүрхэндөө хадуун ябахабди, үри хүүгэднай, аша гушанарнай таанад мэтээр, таанадые даган ажаhууха. Һайн бэлэйт, ажалай ба дайнай ветеранууд! Түүхэдэ үзэгдөөгүй шэрүүн дайнда илажа, түби дэлхэйн мянга түмэн арадуудта амгалан байдалай, жаргалай зам нээжэ үгэhэн совет арадта алдар соло!» — эдэ үгэнүүдые мясокомбинадай залуу хүдэлмэришэн Е. В. Афанасьева уржадэр үнгэргэгдэhэн митинг дээрэ хэлээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ажалай ба дайнай ветеранууд түрүү зэргэдэ алхалhаар. 2. Ажалай ветеран, судна-бүтээлгын заводой парткомой секретарь Е. Н. Корягина үгэ хэлэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Спорт

МАНАЙ ЗАНШАЛТА

Манай газетын заншалта XXVI эстафетын урилдаанда хабаадагшад — Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ сугларба. Эдэнэр футболоор «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг «Сэлэнгэ» Шэтын «Локомотив», командануудай уулзалгын забhарлалгын үедэ урилдажа, стадиондо сугларагшадай анхарал татаба.

— Спортын бүлгэмүүдэй дунда газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ урилдаанда эрэшүүлэй арбан, эхэнэрнүүдэй юhэн команда хабаадалсахаар сугларанхай, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судья В. М. Цинкер хөөрэнэ.

Түрүүлэн эхэнэрнүүд хурдан солбоноо туршалсажа оробо. Эндэ үнгэрэгшэ жэлэй урилдаанда шалгаржа, газетын дамжуулгын кубогта хүртэhэн «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд яhала хурдан солбоноор урилдажа эхилнэ. Командын түлөөлэгшэ Мария Зырянова бусадhаа түрүүлэн 400 метрэй зайе 0,57,0 секунда соо гаталанхай, эстафетээ дамжуулhан байба. Хоёрдохи ээлжээндэ гараhан нүгөөдыень «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэд Галина Василенко, Наташа Соболева, Наташа Потапова гэгшэд зуурандаа ахижа шадаа бшуу. Тиин 400+300+200+100 гэhэн эстафетын зайе дүн хамта хоёр минута 28,4 секунда соо гаталжа үрдиhэн «Труд» бүлгэмэй эхэнэрнүүдэй команда түрүү hуури эзэлhэн байна. «Урожай», «Ажалай резервын» команданууд удаадахи hууринуудые эзэлээ.

Эдэнэрэй удаа спортын арбан бүлгэмүүдэй эрэшүүл урилдажа, стадиондо сугларагшадай анхарал татана. Хурдан солбон спортсменүүдээрээ холо ойгуур суурхаhан «Труд», «Спартак», «Урожай», «Буревестник», «Ажалай резервын» бүлгэмүүдэй болон спортын клубуудай спортсменүүд hайн бэлэдхэлтэй байба. Эдэнэрэй дундаhаа «Труд», «Ажалай резервын» спортсменүүдэй хоорондо шанга тулалдаан болобо. «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Юрий Воеводиной 800 метрэй зайе бусадhаа түрүүлэн гаталбашье hаань, хоёрдохи ээлжээндэ —400 метрэй зайда гараhан Константиновынь «Ажалай резервын» түлөөлэгшэ Петр Васильевта хүсэгдэшоо. Тиигэжэ Васильевай ахиhан сагые саашань шадамар бэрхээр дамжуулжа үрдиhэн Виктор Тютрин, Константин Трифонов гэгшэд зайнуудаа бусадhаа түрүүлэн дүүргэжэ шадаба. Тиигэжэ 800+400+200+100 метрэй зайнуудые дүн хамта гурбан минута 26,1 секунда соо гаталhан «Ажалай резервын» команда түрүү hуури эзэлhэн байба. Үнгэрэгшэ жэлдэ эрхимлэhэн «Труд» бүлгэмэй команда хоёрдохи, «Буревестник» бүлгэмэйхид гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Урилдаанда түрүү hуури эзэлhэн командануудта «Буряад үнэн» газетын дамжуулгын кубок хэтэ мүнхэдөө хадагалагдахаар барюулагдаа. Фашис Германиие илаhаар 30 жэлэй ойн, хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаhан заншалта эстафетын урилдаанда түрүүшын гурбан hуури эзэлhэн командануудта редакциин диплом, грамотанууд мүн лэ барюулагдаhан байна.

Манай корр.

НААДАН ЭХИЛБЭ

Спортын hайн дуранай бүлгэмүүдэй дунда волейболоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортын зал соо эхилбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойдо тэрэ зорюулагдана. Эрэшүүлэй зургаан, эхэнэрнүүдэй табан команда энээндэ хабаадана.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоhон шанга тэмсэлдэ «Труд» «Буревестнигые» — 3:0, «Урожай» «Локомотивые» — 3:0, «Буревестник» «Локомотивые» — 3:2, «Забайкалец», «Урожайе» 3:0 тоотойгоор шүүhэн байна.

Түрүүшын үдэр эрэшүүлэй дунда hонирхолтой, шанга тэмсэл болоо. Республикын чемпион — «Труд» бүлгэм «Локомотивые» — 3:0, «Динамо» «Урожайе» — 3:1, «Забайкалец» «Буревестнигые» 3:0 тоотойгоор илаа.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр «Труд», «Динамо» бүлгэмүүдэй волейболистнуудай уулзалга айхабтар шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, «Трудай» спортсменүүд 3:2 тоотойгоор (15:8, 8:15, 15:17, 15:12, 15:13) шүүhэн байна.

Удаань «Урожай», «Забайкалец» командануудай спортсменүүд талмай дээрэ гаража наадаа. Түрүүшын уулзалгада «Забайкалец» 17:15 тоотойгоор шүүбэшье, саашадаа эршээ hуларуулжа, 1:3 тоотойгоор булигдашаhан байха юм.

Мүрысөөн үргэлжэлhээр.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Хилын саанаhаа

• телефон • телеграф • радио

СОВЕТ АРАДАЙ АГУУЕХЭ ИЛАЛТА

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойе бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр hайндэрлэбэ. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоhон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ дэлхэйн хэблэлэй гол анхаралда байhаар. Энэнь Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, МНР-эй, Польшын, Чехословакиин газетэнүүдтэ бүрин толилогдоhон байна.

ВАРШАВА. Советскэ Союзай Коммунис парти совет арадай илалтые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ байгаа гээд Польшын газетэнүүд бэшэнэ.

ПРАГА. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан түүхэтэ Илалтын ашаар фашис дарлалта мүлжэлгэhөө Европын арадууд сүлөөлэгдэhэн байгаа. Түүхын hургаалнууд эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ шангадхахыемнай, дайнай аюул сарахыемнай уялгална гээд Чехословакиин «Руде право» газетэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые шэнжэлэн бэшэнэ. Эдэ гайхамшагта үрэ дүнгүүдые туйлалгада КПЧ-гэй хүтэлбэри доро Чехословакиин арад зон ехэ туhа хүргөө гээд энээн дотор хэлэгдэнэ.

БЕЛГРАД. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоhон баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ тухай Югославиин «Политика» газетэ мэдээсэхэдээ, совет-германиин фронт дээрэ дайнай гол тулалдаан болоhон байна. Эндэ гансал совет арадай бэшэ, харин бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяан шиидхэгдээ hэн гээд тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН. Фашизмые hамна бута сохилго олон арадуудай ажабайдалда гүнзэгы мүр сараа үлөөгөө, дэлхэйн түхэл шарайе хубилгаа гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев тэмдэглээ гээд «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

Л. И. Брежнев дайнай ветерануудые, герой фронтовигуудые, партизануудые, подпольщигуудые, тылэй шэн габьяата ажалшадые Илалтын Агууехэ hайндэрөөр үнэн зүрхэнhөө айхабтар халуунаар амаршалаа гээд статья соо хэлэгдэнэ. Эдэнэр хүлhөөрөө, шуhаараа илалтын үдэрые дүтэлүүлэлсэhэн байха юм.

УЛААН-БААТАР. Манай агууехэ хани нүхэр — Советскэ Союз фашизмые hамна бута сохиходоо, дарлалта мүлжэлгэhөө дэлхэйн арадуудые аршалhан байна гээд монгол арад hайн мэдэдэг юм гэжэ «Новости Монголии» газетэ бэшэнэ. Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис ороной энэ агууехэ баатаршалга хүн түрэлтэнэй түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө ороо.

ВАШИНГТОН. Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

Советскэ Союзай шахардуу шанга байдал hулаhуулха политика баримталан бэелүүлдэг байhыень Л. И. Брежневэй үгэ үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлээ гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэнэ. Гүрэнүүдэй сэрэгэй бэлэдхэлнүүдые хорооho тухай тодорхой хэлсээнүүдые баталха шухала гээд совет хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглэбэ гэжэ газетэ саашадаа бэшэнэ.

ПАРИЖ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые Франциин газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр толилhон байна. Европын гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай hайжаржа байhан ушар дэлхэйн бусад районуудта hайн жэшээ харуулха ёhотой гээд тэрэ тэмдэглээ гэжэ онсолон заагдана.

БОНН. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоhон баярай суглаан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Советскэ Союзда үнгэргэгдэhэн hайндэрэй гол хубинь болобо гэжэ «Франкфуртер альгемайне» газетэ бэшэнэ.

Дэлхэйн шэнэ дайнай аюул сарагданхай гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь тэмдэглээ гэжэ «Ди вельт» газетэ тэмдэглэнэ.

БЕЙРУТ. Фашизмые hамна бута сохиhон Илалтын ойе бүхы дэлхэйн арад зон тэмдэглэжэ байна гээд Ливанай «Ан-Нида» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые газетэ дэлгэрэнгыгээр толилбо. Манай үе сагта арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха гэhэн hэдэлгэнүүд юушье туйлахагүй байна гэhэн үгэнүүдыень газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Гитлеровскэ фашизмые илаhаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, партийна эдэбхитэдэй ба арадай-демократическа эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар КПФ-эй ЦК-гай баярай суглаан эндэ болобо.

КПФ-эй хүндэтэ түрүүлэгшэ В. Песси суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, фашизмые hамна бута сохилгодо Советскэ Союзай үүргэ тэмдэглээ. (ТАСС).

УЛААН-БААТАР

УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ТАСС

Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй Политбюро КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Д. Ф. Устинов түрүүтэй СССР-эй партийно-правительственнэ делегацитай майн 9-дэ уулзалга эмхидхэбэ.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд уулзалгада хабаадаhан байна.

Үнэн зүрхэнэй аха дүү ёhоной хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр ороной хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое саашадань хүгжөөн гүнзэгырүүлхэ асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсээ.

* * *

Фашизмые илаhаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, МНР-тэхи СССР-эй посольствын эмхидхэhэн уулзалгада СССР-эй партийно-правительственнэ делегаци хабаадаhан байна.

ЛИССАБОН

Португалиин компартиин мэдүүлгэ

ТАСС

Португалиин Коммунис партиин ЦК-гай Политическэ комисси орон дотоорхи байдал тухай мэдүүлгэ тунхаглуулаа.

Революционно хүгжэлтые hалгааха, мүнөөнэй засагай байгуулалтые хубилгаха зорилготойгоор хархис хүсэнүүд үргэн ехэ добтолго хэхые hэдэнэ гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай эмхиие — профсоюзуудые ба эдэнэй Интерсиндикал гэжэ нэгэдэлые, демократическа хүсэнүүдэй мэдэлдэ байhан нютагай засагай зургаануудые усадхан үгы хэхые хархис ба консервативна хүсэнүүд эрмэлзэнэ. Апрелиин 25-най hүүлээр хэгдэhэн демократическа туйлалтануудта, аграрна реформодо, ехэ ехэ предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха хэмжээнүүдтэ хархис этэгээдүүд ехээр дураа гутана.

ГАВАНА

Чилиин соцпартиин ЦК-гай пленум

ТАСС

Чилиин соцпартиин ЦК-гай пленум Кубын ниислэл хотодо болобо. Уласхоорондын мүнөөнэй байдалые, Чилидэхи байдалые, мүн бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудые пленум зүбшэн хэлсээ гээд эндэ тараагдаhан коммюнике соо хэлэгдэнэ. Соцпартиин генеральна секретарь К. Альтамирано политическэ элидхэл хээ.

Чилидэхи фашис диктатурые унагаахын түлөө тэмсэл партиин гол шухала зорилго болоно гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Энээнэй тула фашизмда эсэргүү фронт эмхидхэхэ шухала.

Социалистнуудай, коммунистнуудай нэгэдэл бэхижүүлхэ шухала гэжэ пленум тэмдэглээ. Чилиин арадай тэмсэлтэй уласхоорондын hаналаа нэгэдэлгэ айхабтар ехэ удха шанартай байна.

ХАНОЙ

СҮЛӨӨЛЭГДЭhЭН УРДА ВЬЕТНАМДА

ТАСС

Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Урда Вьетнамай газар дайдаhаа гадна, Сиамскэ тохой ба Урда-Хитадай далай соохи хэдэн аралнуудые РЮВ-эй ВРП хиналтадаа абанхай. Майн 2-то баруун-урда эрье шадархи Фукуок гэжэ арал дээрэ шэбээлhэн сайгон армиин hүүлшын подразделенинүүд бээе тушааhан байгаа. Урда Вьетнамай Республикын далайн-сэрэгэй хүсэнүүд эрьеhээ зүүн-урдуур байдаг Кондао гэжэ аралые, мүн Урда-Хитадай далай соохи Спратли гэдэг бүлэг олтирогуудай зургаан аралые мүн лэ сүлөөлөө.

Сайгон дахуулнуудай сэрэгүүд Кондао, Фукуок аралнуудые концлагерьнууд болгожо, политическэ үзэл бодолойнь түлөө хэдэн арбаад мянган хүниие тэндэ хаажа байhан юм.

Кондао, Фукуок аралнуудта шорон түрмэнүүдтэ хаагдажа байhан хүнүүд эдэ олтирогуудые сүлөөлхэ хэрэгтэ ехэ туhа хүргэhэн байна. Апрелиин 30-да, Сайгониие сүлөөлhэн үдэр Кондао арал дээрэхи концлагерьнүүдтэ буhалгаан болоhон байгаа. Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй арал дээрэ бууhан сэрэгүүдтэ Фукуок аралда тамалагдан хаагдагшад эдэбхитэйгээр туhалба. Мүнөө Урда Вьетнамай Республикын далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй корабльнууд эдэ аралнууд дээрэ шорон түрмэнүүдтэ хаагдажа байhан хүнүүдые сүлөөлөөд, Урда Вьетнамай портнуудта абаашана. Түрэл түтимөө, дүтынгөө хүнүүдые бэдэрэн олоходонь, эдэнэртэ туhална.

ВАШИНГТОН

Австралиин премьер-министрэй мэдүүлгэ

ТАСС

Албанай хэрэгээр США-да ерээд байhан Австралиин премьер-министр Г. Уитлем уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулгын политика үргэлжэлүүлхэ, үргэдхэхэ уряатайгаар үгэ хэлэбэ. Дэлхэй дээрэ ядерна дайнай хёморой зүришэлдөөе сараха зорилготойгоор шахардуу байдал hуларуулха политика бэелүүлхэ байнабди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Шахардуу байдал hуларуулха хэрэгтэ hаад тойбо татадаг тушаалтад Австралида, США-да үшөөл бии байhаар гэжэ тэрэ hанаата болонгёор, сэдьхэлээ хүдэлэнгеэр хэлээ. Шахардуу байдал hуларуулха тухай политика олон оронуудта бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Энээнтэй дашарамдуулан, Австрали, тодорхойлон хэлэхэдэ, Индиин океаниие эб найрамдалай зоно болгохын түлөө тэмсэнэ.

Индохитадтахи байдал тухай тогтожо хэлэхэдээ, бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха гэhэн политика тэндэ буруу hүрөө гэжэ тэмдэглээ. Энэ политикын олон жэл соо үргэлжэлhэн ушарынь бидэнэртэ булгандамнай, нэн түрүүн Индохитадай арадуудта ехэ аюул түбэг, гарза хохидол асараа гээд тэрэ хэлэбэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 11-hээ 18 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 11

«Орбита. 10.05 — СССР-эй арадуудай зунай VI спартакиада нээлгэ (үнгэтэ). 11.05 — «Шэнэ газар хахалагдаа» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери) 12.40—12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Агуехэ Илалтын 30 жэлэй ой» гэhэн уран зурагай бүхэсоюзна выставкэ (үнгэтэ) 13.30 — «Шопениана» гэжэ нэгэ акттай балет (үнгэтэ). 14.00 — «Театртай уулзалганууд». 15.45 — Чехословакиие фашизмhаа сүлөөлhөөр 30 жэлэй үдэртэ зорюулагдаhан ЧССР-эй телевидениин программа (үнгэтэ) 18.30 — «Время». 19.00—19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Мэндэ амар, баатарнуудай орон!» Останкинадахи hайндэрэй үдэшэ (үнгэтэ). 21.50 — «Агуехэ Илалтын 30 жэлэй ой» гэhэн уран зурагай бүхэсоюзна выставкэ. 22.20 — «Шэнэ газар хахалагдаа» — (1-дэхи сери) 23.50—24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккей. «Крылья Советов»—«Спартак». 02.45 — Велосипедээр эб найрамдалда зорюулагдаhан урилдаан (үнгэтэ).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан программа. 19.20 — Хүгжэмтэ викторина. 19.50 — «Мүрысөөн—олониитын зохёон байгуулхы ажал». 20.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.30 — «Стандарт ба шанар». 21.00 — «1975 оной Май». Буряадай ажалшадай Майн 1-дэ, Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан hайндэр тухай кинорассказ. 21.30 — «Они сражались за Родину». Майн 5-най дамжуулга хоёрдохёо харуулагдаха. 22.20 «Ород дуунууд» — фильм-концерт.

ВТОРНИК, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Дом под березами» — эрдэм тараалгын фильм. 10.15 — «Ород аяншалагшад ба шэнжэлэгшэд» Н. М. Пржевальский». 10.45 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди» (үнгэтэ). 11.10 — В. Маяковскийн «Необычайное приключение». Литературна дамжуулга. 11.40 — «Мүнөөнэй хүбүүд». 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — Ерыш наашаа, онтохон» (үнгэтэ). 13.30 — «Эжын hургуули». 14.00 — «Хүсэн түгэлдэр союз». 14.45 — «Неждановагай үйлсэдэ». 15.55 — Спортын hонин (үнгэтэ). 16.25 — «Дэлхэйн арадай эрдэм бэлиг». 16.55 — «Хүн ба хуули». 17.25 — Центральна телевидениин экран дээрэ «Бегство в автомобиле». «Искатель приключений». «Чемпион» гэhэн Чарли Чаплинай хабаадалгатай фильмүүд. 18.30 — «Время». 19.00 — 19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Хүсэн түгэлдэр союз». Варшавска договорой 20 жэлэй ойдо зорюулагдаhан хани нүхэсэл, харилсаа холбоон, хамжан туhалалсалга тухай дамжуулга. 19.55 — «Неждановагай үйлсэдэ».

Улаан-Үдэ. 21.05 — Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Буряадай телевидени ба радиогой арадай инструментнүүдэй концерт. Майн 8-най дамжуулга дабтагдаха. 21.25 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 21.40 — «Дэлхэйн арадай эрдэм бэлиг» (үнгэтэ). 22.10 — «Хүн ба хуули». 22.40 — «Обретёшь в бою» — олон серитэй телевизионно уран hайханай фильмын 1-дэхи сери түрүүшынхеэ харуулагдаха. 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.00 — Телевизионно hонин. 20.20 — 2-дохи педучилищиин уран hайханай самодеятельностьда хабаадагшадай концерт.

«Орбита». 21.05 — Спортын hонин (үнгэтэ). 21.20 — Концерт.

Улаан-Үдэ 21.40—Элүүр энхэ байлга» — телевизионно журнал. 22.10 — «Театртай уулзалганууд».

СРЕДА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 20.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.55 — «Уран шүлэг» С. Викуловай шүлэгүүд. 11.10 — «Түрэл орон доторнай». Туркмениин Совет Социалис Республика. 11.40 — «Зан заршам» — тухай хөөрэлдөөн. 12.10 — Тур Хейердал. «Конт-Тики» гэhэн экспедици. Литературна дамжуулга. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Һүбэлгэн бэрхэ, шамбай шуран хүнүүд тухай. 13.30 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». «Табан жэлэй түсэб—болзорhоонь урид!» КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь И. Х. Юнак дамжуулгада хабаадалсаха. 14.15—«Московские звёзды»—искусствын фестивалиин түгэсхэлэй концерт. Кремлиин съездын ордонhоо дамжуулагдаха (үнгэтэ). 16.50 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 17.20—«Обретёшь в бою» — кинофильм (1-дэхи сери). 18.30 — «Время». 19.00 — 19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Московские Звёзды», концерт.

Улаан-Үдэ. 21.25 — «Таряалангай үндэр ургасын түлөө» — дамжуулга. 21.45 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 22.00 — «Хани нүхэсэл, харилсаа холбоон, хамжан туhалалсалга тухай Варшавска договорой 20 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан Союзуудай ордоной Колонно залhаа дамжуулагдаха. 00.55 — Спортын hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.35 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 20.05 — Телевизионно hонин. 20.25 — «Дайшалхы хани барисаан» — (буряадаар). 20.45 — «Мы молодые» (буряадаар дамжуулга).

«Орбита». 21.25 — «Мүнөөнэй эрдэм наука».

ЧЕТВЕРГ, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Духовой оркестрэй концерт (үнгэтэ). 10.30 — И. С. Тургенев. «Бежин луг» — литературна дамжуулга. 11.00 — «Уран шүлэг» С. Наровчатов. 11.25 — «Мастер — хүндэтэ нэрэ зэргэ» — телеочерк. 11.55 — «Ород хэлэн». 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Орлёнок» телестудиин концертын залhаа. 13.45 — «Поэт Л. Мартыновай зохёолой хуудаhануудаар». 14.30 — Футбол. «Динамо» (К)—«Ференцварош» (Венгри) наадаха. Забhарлалгадань — «Спортлотогой тираж». 16.15 — «Шатарай hургуули». 16.50 «Олон түмэнэй ленинскэ университет» 17.20 — «Обретёшь в бою» — кинофильм (2-дохи сери). 18.30 — «Время». 19.00—19.10 — Забhарлалга. 19.10 —«Поэт Л. Мартыновай зохёолой хуудаhануудаар». 19.55 — Футбол «Динамо» (К) — «Ференцварош» (Венгри) наадаха. Забhарлалгадань — «Спортлотогой тираж».

Улаан-Үдэ. 21.40 — Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал» (буряадаар). 22.00 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 22.10—«Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Добтологшо анги». Хүдэлмэришэдэй уласхоорондын хүдэлөөндэ коммунистнуудай хүтэлбэрилхы үүргэ. 22.40 — «Обретёшь в бою» — кинофильм (2-дохи сери). 23.50—24.00—Забhарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА —«Трактор».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Голубые олени»—Улаан-Үдын телестудиин телевизионно зүжэг. 21.00 — Телевизионно hонин. 21.20 — «Түрүүшын ород революциин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаhан хөөрэлдөөн».

ПЯТНИЦА, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05—Социалис оронуудай телевиз[illegible] документальна фильм[illegible] программа. 11.10 — «Ур[illegible] зохёолшын трибуна», В. [illegible] патов үгэ хэлэхэ. 11.30 — Спорт тухай хөөрэлд[illegible] 12.00 — М. Шолоховой [illegible] хёолдо коммунистын [illegible] 12.40—12.50—Забhарлалга. 12.50 — Һүүлэй hон[illegible] 13.00 — «Сон маленьк[illegible] Петера» — мультфильм [illegible] гэтэ) 13.15 — Үхибүү[illegible] «Семург» — уран hайхан[illegible] фильм. 14.30 — «Ис[illegible] ствын мастернууд». СССР-эй арадай артист А. Д. [illegible] нов. 16.05 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА —«Трактор», (3-дахи [illegible] 16.50 — «Социалис орон[illegible] даар» (үнгэтэ). 17.20 — «Обретешь в бою» — [illegible] фильм (3-дахи сери). 18.[illegible] — «Время». 19.00—19.[illegible] —Забhарлалга. 19.10 — СССР-эй МВД-гэй дотоо[illegible] хэрэгүүдэй сэрэгэй ду[illegible] хатарай ансамблиин конц[illegible] (үнгэтэ). 19.55 — «Искусствын мастернууд», СССР-эй арадай артист А. Д. [illegible] панов.

Улаан-Үдэ. 21.30 — [illegible] сэбтэ табан жэл — түү[illegible] хы жэл». 21.55 — Һүү[illegible] hонин.

«Орбита». 22.10 — «[illegible] циалис оронуудаар». 22.4[illegible] «Обретёшь в бою» — ки[illegible] фильм, (3-дахи сери). 23.[illegible] —24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 [illegible] «Московские звезды» [illegible] концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 21.10 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 21.30 Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Трактор» (3-дахи үе).

СУББОТО, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «[illegible] раг бүхэндэнь — нар[illegible] 10.20 — Залуушуулда [illegible] жэмтэ программа. Д. Шостакович. 7-дохи симфони. [illegible] вет композиторнуудай [illegible] нууд. 12.40—12.50 — Забhарлалга 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Бүхэсоюзна уран hайханай выставкэ. 13.30 — «АБВГДейка» (үнгэтэ) 14.00 — «Үглөөнэй почта» 14.30 — «Элүүр энхэ байлга» — киножурнал. 15.[illegible] — «Крокодил Гена» «Т[illegible] зайца» мультфильмнүүд ([illegible] гэтэ) 15.35 — «Ан амитад[illegible] ажабайдал». 16.35 [illegible]

[illegible]

ВОСКРЕСЕНИ, 18

[illegible]

—Забhарлалга. 19.10—Хоккей ЦСКА — «Крылья Советов». 21.15 — «Худож[illegible] час». 22.15 — «Поднятая целина» — кинофильм ([illegible]-дохи сери). 23.50—24.00—Забhарлалга. 24.00—Футболоор СССР — Ирланди[illegible] Кневhээ дамжуулагдаха.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Арадуудта, парламентнуудта болон правительствануудта» — КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Совeдэй Президиумэй болон Совет правительствын хандалга. ТАСС-ай фото-мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Хүбүүдынь эсэгэнэрээ халаха ёhотой» — О. Поскребкинагай статья. «Тайга соо бодоhон шэнэ барилганууд» — О. Березковой фото-мэдээсэл. «Хангалгын үндэр культура тухай» — Н. Афанасьевагай статья. СССР-эй Верховно Совeдэй Президиумэй Указууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Эсэгэнэрэйнгээ габьяа жэшээдэ хүрэмөөр байха» — Улаан талмай дээрэ ниислэлэй залуушуулай баяр ёhололой жагсаал. Баатар хотонуудта болоhон баярай hайндэр» — ТАСС-ай мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Хилын саана. Телевидениин неделиин программа.

Газетымнай удаадахи номер майн 13-[illegible] гараха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 3[illegible]
Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная—2-5[illegible] зам. редактора — 2-[illegible] зам. редактора — 2-[illegible] отв. секретаря — 2-5[illegible] секретариат — 2-66-76, [illegible] делы: партийной жизни — 2-60-91. сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-8[illegible] пропаганды и агитации—2-5[illegible] промышленности и строительства — 2-61-35, [illegible]ского строительства и быта — 2-69-58, культуры и [illegible] 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, обществе[illegible] ёмная — 2-56-62, машинописное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.